JEAN RICHARD DE LA TOUR
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2023. május 17.[1]

C-46/22. P. sz. ügy

Liam Jenkinson
kontra
az Európai Unió Tanácsa,
Európai Bizottság,
Európai Külügyi Szolgálat (EKSZ),

Eulex Kosovo

„Fellebbezés – Választottbírósági kikötés – Az Európai Unió nemzetközi misszióinak személyi állománya – Egymást követő, határozott idejű munkaszerződések – A szerződéses jogviszonyok összességének határozatlan idejű szerződéssé való átminősítése iránti kérelem – Alkalmazandó nemzeti jog – Meghatározás és alkalmazás – A bíróság feladata – A felülvizsgálat terjedelme”

I. Bevezetés

1. A Bíróság már tárgyalta Liam Jenkinson keresetét, amelyben azt kéri, hogy minősítsék át határozatlan idejű munkaszerződéssé[2] azokat az egymást követő határozott idejű munkaszerződéseket,[3] amelyek alapján közel 20 éven át dolgozott az Európai Unió által a közös kül- és biztonságpolitika (KKBP) keretében létrehozott vagy meghosszabbított három nemzetközi misszióban,[4] köztük legutóbb az Eulex Kosovo misszióban,[5] valamint kártérítést kér a szerződéses és szerződésen kívüli károkért.

2. A 2018. július 5-i Jenkinson kontra Tanács és társai ítéletével[6] a Bíróság ugyanis hatályon kívül helyezte az Európai Unió Törvényszékének a Jenkinson kontra Tanács és társai ügyben 2016. november 9-én hozott végzését,[7] amelyben a Törvényszék az EUMSZ 272. cikk alapján megállapította, hogy az őt kijelölő utolsó határozott idejű munkaszerződésre korlátozott hatásköre nem terjedhet ki a három misszió keretében kötött összes többi határozott idejű szerződésre, amelyek a belga bíróságok hatáskörét írták elő.

1 Eredeti nyelv: francia.

2 A továbbiakban: határozatlan idejű munkaszerződéseket.

3 A továbbiakban: határozott idejű munkaszerződések.

4 A továbbiakban: misszió.

5 A továbbiakban: Eulex Kosovo vagy Eulex Kosovo misszió.

6 C-43/17 P, a továbbiakban: Jenkinson I ítélet, EU:C:2018:531.

7 T-602/15, EU:T:2016:660.

3. A L. Jenkinson keresetét elutasító, 2021. november 10-i Jenkinson kontra Tanács és társai ítélet[8] ellen L. Jenkinson által benyújtott fellebbezés lehetőséget nyújt a Bíróság számára, hogy tisztázza a választottbírósági kikötés által kijelölt Törvényszék hatáskörére vonatkozó határozatának hatályát, tekintettel a jogvita tárgyára, valamint azt, hogy a szerződéses munkaviszonyra milyen jogrendszer vonatkozik, ha a felek nem választottak rá alkalmazandó jogot.

4. E munkajogi jogvitában, amely nem elszigetelt, amint azt a Törvényszék előtt folyamatban lévő ügyek,[9] illetve a szóban forgó szerződések többségében szereplő kijelölésük alapján a belga bíróságok elé utalható ügyek is bizonyítják,[10] meg kell határozni azt is, hogy milyen feltételek mellett kell figyelembe venni a munkavégzés sajátos körülményeit, nevezetesen a KKBP keretébe tartozó missziókkal, és különösen az Eulex Kosovo misszióval kapcsolatos körülményeket, amely misszió 2014. június 12-től kezdődően rendelkezik jogképességgel.

5. A fellebbezésre vonatkozó elemzésem ezért elsősorban azokkal a kérdésekkel foglalkozik, amelyek a Törvényszék hatáskörével, különösen az említett misszióval kötött szerződésekre alkalmazandó jogi szabályozásnak a Törvényszék általi értékelésével, valamint a nemzeti jognak a Törvényszék által az EUMSZ 272. cikk alapján e jogvita keretében történő alkalmazása tekintetében a Bíróság által gyakorlandó felülvizsgálat terjedelmével kapcsolatosak.

II. Jogi háttér

A. A 2008/124 együttes fellépés

6. A 2014. június 12-i 2014/349/KKBP tanácsi határozattal[11] módosított, az Európai Unió koszovói jogállamiság-missziójáról (Eulex Kosovo) szóló, 2008. február 4-i 2008/124/KKBP tanácsi együttes fellépés[12] „A misszió” címet viselő 1. cikkének (1) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„Az EU létrehozza az Európai Unió koszovói jogállamiság-missziót, az Eulex Kosovót (a továbbiakban: Eulex Kosovo).”

7. Az együttes fellépés „Megbízatás” című 2. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„Az Eulex Kosovo segíti a koszovói intézményeket, igazságügyi hatóságokat és bűnüldöző szerveket a fenntarthatóság és elszámoltathatóság megteremtésére irányuló erőfeszítéseikben, továbbá a független, többnemzetiségű igazságügyi rendszer, valamint a többnemzetiségű rendőrségi és vámszervek továbbfejlesztésében és megerősítésében, biztosítva azt, hogy ezek az

8 T-602/15 RENV, a továbbiakban: megtámadott ítélet, EU:T:2021:764.

9 Hasonló keresetekre vonatkozó, jelenleg felfüggesztett eljárások, amelyek szintén az Eulex Kosovo nemzetközi személyzetével kapcsolatosak: BL és BM kontra Tanács és társai ügy (T-204/19); QP és társai kontra Tanács és társai ügy (T-183/21), valamint RI és társai kontra Tanács és társai ügy (T-190/21). Egy másik misszióval kapcsolatban: Stockdale kontra Tanács és társai (ideértve az Európai Unió bosznia-hercegovinai különleges képviselőjét) ügy (T-776/20).

10 Lásd példaként a 2022. február 24-i Eulex Kosovo ítélet alapjául szolgáló ügyet (C-283/20, a továbbiakban: Eulex Kosovo ítélet, EU:C:2022:126).

11 HL 2014. L 174., 42. o.

12 HL 2008. L 42., 92. o. A továbbiakban: 2008/124 együttes fellépés. Az együttes fellépés 20. cikke második bekezdésének első mondata szerint a kezdeti időtartam a műveleti terv (OPLAN) jóváhagyásától számított 28 hónap volt. Az időtartamot többször meghosszabbították, legutóbb a 2021. június 3-i 2021/904 (KKBP) tanácsi határozattal (HL 2021. L 197., 114. o.) 2023. június 14-ig.

intézmények mentesek legyenek a politikai befolyástól, és megfeleljenek a nemzetközileg elismert normáknak és az európai legjobb gyakorlatoknak.

Az Eulex Kosovo – az Európai Bizottság támogatási programjaival teljeskörűen együttműködve – felügyelet, iránymutatás és tanácsadás révén hajtja végre megbízatását, bizonyos végrehajtási jogkörök fenntartásával.”

8. Az említett együttes fellépés „Személyi állomány” című 9. cikke kimondja:

„(1) Az Eulex Kosovo személyi állománya létszámának és szakértelmének összhangban kell lennie a 2. cikkben meghatározott megbízatással, a 3. cikkben meghatározott feladatokkal és az Eulex Kosovo 6. cikkben meghatározott szervezeti felépítésével.

(2) Az Eulex Kosovo személyi állományát elsősorban a tagállamok vagy az uniós intézmények rendelik ki. Minden tagállam vagy uniós intézmény maga viseli az általa kiküldött személyi állománnyal kapcsolatos költségeket, beleértve a kiküldetési helyre történő utazás, valamint az onnan történő elutazás költségeit, a fizetést, az orvosi ellátást és – a napidíjak, a nehézségi és kockázati pótlékok kivételével – a juttatásokat.

(3) Az Eulex Kosovo szükség esetén szerződéses alapon alkalmazhat nemzetközi polgári és helyi személyzetet is, amennyiben a szükséges feladatköröket a tagállamok által kirendelt személyzet nem látja el. Kivételesen, kellően indokolt esetben a részt vevő harmadik államok állampolgárainak szerződéses alapú felvételére is lehetőség van, amennyiben a tagállamokból nem áll rendelkezésre megfelelően képzett jelentkező.[13]

[…]”

9. Ugyanezen együttes fellépés „Az Eulex Kosovo személyi állományának jogállása” című 10. cikkének (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy:

„A nemzetközi és helyi személyzet alkalmazási feltételeit, valamint jogait és kötelezettségeit az Eulex Kosovo és a személyzet adott tagja között megkötendő szerződésben kell meghatározni [14].”

B. A „Róma I” rendelet

10. A szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló, 2008. június 17-i 593/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (Róma I.)[15] 3. cikkének (5) bekezdése kimondja:

„Az alkalmazandó jogra vonatkozó megállapodás létrehozására és érvényességére a 10., 11. és 13. cikk rendelkezéseit kell alkalmazni.”

13 E bekezdés eredetileg, az elfogadásának napján hatályba lépett, 2010. június 8-i 2010/322/KKBP tanácsi határozattal (HL 2010. L 145., 13. o.) történő módosítását megelőzően a következőképpen szólt: „Az Eulex Kosovo – szükség esetén – szerződéses alapon nemzetközi és helyi személyzetet is toborozhat.”

14 Amint az a megtámadott ítélet 227. pontjában szerepel, az eredeti, az elfogadásának napján hatályba lépett 2014/349 határozat előtti változatában ez a rendelkezés a következőképpen szólt: „A nemzetközi és helyi polgári személyzet alkalmazási feltételeit, valamint jogait és kötelezettségeit a misszióvezető és a személyzet tagja közötti szerződésben kell meghatározni.” Ez a 2008/124 együttes fellépésnek az említett határozattal beillesztett 15a. cikkével együtt értelmezendő (lásd a jelen indítvány 80. pontját).

15 HL 2008. L 177., 6. o., helyesbítés HL 2009. L 309., 87. o. A továbbiakban: „Róma I” rendelet.

11. Az említett rendelet 8. cikke előírja:

„(1) Az egyéni munkaszerződésre a felek által a 3. cikknek megfelelően választott jog az irányadó. Ez a jogválasztás azonban nem eredményezheti azt, hogy a munkavállalót megfosztják a jogválasztás hiányában az e cikk (2), (3) és a (4) bekezdése értelmében alkalmazandó jog olyan rendelkezései által biztosított védelemtől, amelyektől megállapodás útján nem lehet eltérni.

(2) Ha az egyéni munkaszerződésre alkalmazandó jogot a felek nem választották meg, a szerződésre azon ország joga az irányadó, ahol vagy – ennek hiányában – ahonnan a munkavállaló a szerződés teljesítéseként rendszerint a munkáját végzi. A rendszerinti munkavégzés helye szerinti országon nem változtat, ha a munkavállalót ideiglenesen egy másik országban foglalkoztatják.

(3) Ha az alkalmazandó jogot a (2) bekezdés alapján nem lehet meghatározni, a szerződésre azon telephely szerinti ország joga az irányadó, ahol a munkavállalót alkalmazták.

(4) Ha a körülmények összessége arra utal, hogy a munkaszerződés egy, a (2) vagy (3) bekezdés szerinti országtól eltérő országgal szorosabb kapcsolatban áll, e másik ország joga alkalmazandó.”

III. A jogvita előzményei

12. A jogvita hátterét a megtámadott ítélet 1–5. pontja foglalja össze:

„1. A felperest, az ír állampolgársággal rendelkező […] L. Jenkinsont először 1994. augusztus 20. és 2002. június 5. között egymást követő, különféle határozott idejű munkaszerződésekkel alkalmazták a Belgrádban 1991. július 13-án aláírt egyetértési megállapodással létrehozott, akkoriban az »Európai Közösség Megfigyelő Missziója (ECMM)« nevet viselő, majd a későbbiekben, az Európai Unió Megfigyelő Missziójáról szóló, 2000. december 22-i 2000/811/KKBP tanácsi együttes fellépéssel (HL 2000. L 328., 53. o.) »az Európai Unió Megfigyelő Missziójává (EUMM)« átnevezett jugoszláviai megfigyelő missziónál. Az ECMM, majd pedig az EUMM megbízatását több alkalommal, legutóbb az Európai Unió Megfigyelő Missziója (EUMM) megbízatásának meghosszabbításáról és módosításáról szóló, 2006. november 30-i 2006/867/KKBP tanácsi együttes fellépéssel (HL 2006. L 335., 48. o.; helyesbítés: HL 2006. L 349., 59. o.) 2007. december 31-ig meghosszabbították.

2. Ezt követően a felperest 2002. június 17. és 2009. december 31. között az Európai Unió Rendőri Missziójáról szóló, 2002. március 11-i 2002/210/KKBP tanácsi együttes fellépéssel (HL 2002. L 70., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 18. fejezet, 1. kötet, 278. o.) létrehozott, az Európai Unió Bosznia-Hercegovinában folytatott rendőri missziójánál (EUPM) alkalmazták egymást követő, különféle határozott idejű munkaszerződésekkel. Az EUPM megbízatását több alkalommal, a legutóbb az Európai Unió Bosznia-Hercegovinában folytatott rendőri missziójáról (EUPM) szóló, 2011. december 1-jei 2011/781/KKBP tanácsi határozattal (HL 2011. L 319., 51. o.) 2012. június 30-ig meghosszabbították.

3. A felperest ezután 2010. április 5. és 2014. november 14. között az Eulex Kosovo missziónál alkalmazták tizenegy egymást követő határozott idejű munkaszerződéssel, amelyek közül az első kilencet az Eulex Kosovo misszióvezetőjével, az utolsó kettőt pedig magával a misszióval kötött

meg (a továbbiakban: tizenegy határozott idejű munkaszerződés).[16] Az Eulex Kosovo missziót a […] 2008/124 […] együttes fellépés […] hozta létre. Az együttes fellépés hatályát a […] 2014/349 […] határozat […] 2016. június 14-ig hosszabbította meg.

4. Az Eulex Kosovo misszióval kötött, a 2014. június 15. és október 14. közötti időszakot felölelő tizedik határozott idejű munkaszerződés fennállásának idején a felperest az Eulex Kosovo misszióvezetőjének 2014. június 26-i levelével […] tájékoztatták, hogy a tagállamok által 2014. június 24-én hozott, az Eulex Kosovo misszió szerkezetének átalakításáról szóló határozat következtében a misszióhoz való felvétele óta a felperes által betöltött munkakört 2014. november 14. után megszüntetik, valamint hogy következésképpen szerződését nem hosszabbítják meg ezen időpont után. A felperes és az Eulex Kosovo misszió tehát a 2014. október 15. és november 14. közötti időszakra egy tizenegyedik, egyben utolsó határozott idejű munkaszerződést (a továbbiakban: utolsó határozott idejű munkaszerződés) kötött.

5. Az utolsó határozott idejű munkaszerződés kivételével az Eulex Kosovo missziónál végzett tevékenységeire vonatkozóan a felperes által megkötött valamennyi határozott idejű munkaszerződés tartalmazott egy, a belga bíróságokat kijelölő [joghatósági[17]] kikötést. Az utolsó határozott idejű munkaszerződés 21. cikke az EUMSZ 272. cikk alapján a szerződéssel összefüggő valamennyi jogvita vonatkozásában az Európai Unió Bíróságának hatáskörét kijelölő választottbírósági kikötést tartalmazott [[18]].”[19]

IV. A Törvényszék és a Bíróság előtti eljárás

13. A Törvényszék Hivatalához 2015. október 23-án benyújtott kereseti kérelmében L. Jenkinson az EUMSZ 272. cikk alapján elsődlegesen azt kérte, hogy egyrészt a szerződéses jogviszonyainak összességét minősítsék át határozatlan idejű munkaszerződéssé, és hogy térítsék meg az abból fakadóan elszenvedett kárát, hogy visszaélésszerűen egymást követő, határozott idejű munkaszerződéseket kötöttek vele, illetve, hogy az elbocsátása visszaélésszerű volt, másrészt állapítsák meg, hogy az Európai Unió Tanácsa, az Európai Bizottság és az Európai Külügyi Szolgálat (EKSZ) hátrányosan megkülönböztette őt, és kötelezzék ezeket az intézményeket az ebből eredő károk megtérítésére, míg másodlagosan a kereseti kérelmét az európai intézmények szerződésen kívüli felelősségére alapította.[20]

16 A Törvényszék a megtámadott ítélet 151. és 153. pontjában megállapította, hogy „nem vitatott, hogy az Eulex Kosovo misszió a 2008/124 együttes fellépés 9. cikke (3) bekezdésének első mondata alapján vette fel a felperest” és hogy „a felperest 2010. április 5. és 2014. november 14. között, egymást követően megkötött tizenegy határozott idejű munkaszerződéssel informatikusként (»IT Officer«) foglalkoztatták az Eulex Kosovo missziónál”. Az ítélet 132. pontjában a Törvényszék megállapította, hogy a felperes írásbeli észrevételei szerint „az általa 2012. június 15-től betöltött és az EK 10453 referenciaszámmal meghatározott munkakörben az Eulex Kosovo missziónál minden esetben az informatikai osztályon (IT help desk/support) dolgozó személyzettel kapcsolatos vezetői és felügyeleti feladatokat látott el”.

17 Lásd: Eulex Kosovo ítélet (14. pont).

18 Megjegyzendő, hogy a Jenkinson I ítélet 42. pontjában, amely a korábbi fellebbezéssel foglalkozott, a Bíróság megállapította, hogy „nem vitatott, amint arra a Törvényszék a megtámadott végzés 21. és 22. pontjában rámutatott, hogy a missziók és a felperes között korábban létrejött valamennyi munkaszerződés tartalmazott olyan kikötést, amely kifejezetten rendelkezett az e szerződésekből eredő, vagy azokkal összefüggő jogviták elbírálásának a brüsszeli bíróságok hatáskörébe utalásáról, valamint hogy kizárólag az utolsó, határozott idejű munkaszerződés 21. cikke rendelkezik kifejezetten úgy, hogy az e szerződésből eredő vagy azzal összefüggő jogviták az EUMSZ 272. cikk alapján a Bíróság hatáskörébe tartoznak”. Lásd a 2020. június 25-i SC kontra Eulex Kosovo ítéletet (C-730/18 P, EU:C:2020:505, 30. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), amely szerint „az EUMSZ 272. cikk olyan különös rendelkezésnek minősül, amely lehetővé teszi, hogy a felek által valamely közjogi vagy magánjogi szerződésben foglalt választottbírósági kikötés értelmében az uniós bírósághoz lehessen fordulni anélkül, hogy az uniós bírósághoz benyújtott kereset jellege korlátozást jelentene”.

19 A Törvényszék a megtámadott ítélet 111. pontjában megállapította, hogy az Eulex Kosovo misszió keretében kötött tizenegy határozott idejű munkaszerződés nem tartalmaz olyan kikötéseket, amelyek alkalmasak lennének a jogvita közvetlen rendezésére.

20 A kereseti kérelmek részletes bemutatását lásd a jelen indítvány 17. pontjában.

14. A 2016. november 9-i Jenkinson kontra Tanács és társai végzésében[21] a Törvényszék kimondta, hogy nyilvánvalóan nem rendelkezik hatáskörrel a két elsődleges kereseti kérelem elbírálására, a másodlagos kereseti kérelmet pedig – mint nyilvánvalóan elfogadhatatlant – elutasította. Következésképpen a Törvényszék a keresetet teljes egészében elutasította, és L. Jenkinsont kötelezte a költségek viselésére.

15. A Jenkinson I ítéletben a Bíróság helyt adott L. Jenkinson fellebbezésének, visszautalta az ügyet a Törvényszék elé, a költségekről pedig nem határozott.

16. A Bíróság megállapította, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor az EUMSZ 272. cikk alapján megállapította, hogy nyilvánvalóan nem rendelkezik hatáskörrel az elsődleges kereseti kérelmek elbírálására. Megállapította, hogy a Törvényszék hatásköre kiterjedhet a brüsszeli bíróságok hatásköréről rendelkező korábbi szerződésekre, feltéve, hogy az L. Jenkinson által benyújtott keresetben foglalt kérelmek az utolsó, határozott idejű szerződésből erednek, vagy közvetlen kapcsolatban állnak az e szerződésből fakadó kötelezettségekkel. E tekintetben a Törvényszék megállapította, hogy L. Jenkinson kérelmei szükségessé teszik a korábbi munkaszerződései joghatásának figyelembevételét.

V. A megtámadott ítélet

17. Miután a Törvényszék a megtámadott ítélet 31. pontjában idézte L. Jenkinson kereseti kérelmeit, a 38. pontban megismételte e kérelmek összefoglalóját a Jenkinson I ítélet alapján,[22] amelyben megállapította, hogy „[a] Törvényszék Hivatalához 2015. október 23-án benyújtott keresetlevéllel a felperes keresetet terjesztett elő a Tanáccsal, a Bizottsággal, az EKSZ-szel és az Eulex Kosovo misszióval szemben, amely keresetben azt kérte, hogy a Törvényszék:

– elsődlegesen minősítse át a szerződéses jogviszonyát határozatlan idejű munkaszerződéssé, és állapítsa meg, hogy az alperesek megszegték a szerződéses kötelezettségeiket, különösen az arra irányuló kötelezettséget, hogy határozatlan időre szóló szerződés felmondása esetén a felmondási időt meg kell tartani, továbbá állapítsa meg, hogy a felperes elbocsátása visszaélésszerű, és következésképpen kötelezze az alpereseket az abból fakadóan elszenvedett kár megtérítésére, hogy visszaélésszerűen egymást követő, határozott idejű munkaszerződéseket kötöttek a felperessel, a szerződéssel kapcsolatos felmondási időt nem tartották meg, és hogy a felperes elbocsátása visszaélésszerű volt;[23]

– elsődlegesen állapítsa meg, hogy a Tanács, a Bizottság és az EKSZ [a három missziónál[24] való] alkalmazása során hátrányosan megkülönböztette őt a díjazása, a nyugdíjjogosultsága és egyéb előnyök vonatkozásában, továbbá állapítsa meg, hogy a felperest az alperesek egyikének ideiglenes alkalmazottjaként kellett volna alkalmazni, és következésképpen kötelezze őket kártérítésre,[25] továbbá

– másodlagosan kötelezze az alpereseket arra, hogy szerződésen kívüli felelősségük alapján térítsék meg a felperes számára a kötelezettségszegéseikből eredő kárt.[26]”

21 T-602/15, EU:T:2016:660.

22 Lásd ezen ítélet 3. pontját.

23 A továbbiakban: első kereseti kérelem.

24 Lásd a megtámadott ítélet 1–5. pontját, amelyet a jelen indítvány 12. pontja ismertet.

25 A továbbiakban: második kereseti kérelem.

26 A továbbiakban: harmadik kereseti kérelem.

18. A megtámadott ítéletben a Törvényszék a keresetet teljes egészében elutasította.

19. Előzetesen a Törvényszék a megtámadott ítélet 45. pontjában megállapította, hogy a keresetet nem az EUMSZ 263. cikk alapján nyújtották be.[27] A Törvényszék az ítélet 62. pontjában megállapította, hogy az elsődlegesen előadott első kereseti kérelem esetében a keresetet az utolsó határozott idejű munkaszerződésben szereplő, az uniós bíróságot kijelölő választottbírósági kikötés értelmében nyújtották be, valamint hogy a szintén elsődlegesen előadott második kereseti kérelem és a másodlagosan előadott harmadik kereseti kérelem esetében a kereset az EUMSZ 268. és EUMSZ 340. cikk alapján benyújtott, a szerződésen kívüli felelősség megállapítására irányuló keresetet képez.[28]

20. A megtámadott ítélet 70. pontjában a Törvényszék kijelentette, hogy hatáskörrel rendelkezik a három kereseti kérelem vizsgálatára.

21. *Ami az alperesek által előterjesztett kérelmekre vonatkozó második elfogadhatatlansági kifogást*[29] *illeti*, a Törvényszék emlékeztetett arra, hogy az alperesek vitatták, hogy a felperes által hivatkozott tények, határozatok és esetleges szabálytalanságok nekik lennének felróhatók,[30] azon az alapon, hogy a Tanács, az EKSZ vagy a Bizottság semmilyen szerződéses kapcsolatban nem állt a felperessel, illetve, hogy az Eulex Kosovo 2010. április 5. előtt nem állt szerződéses kapcsolatban vele. A Törvényszék a megtámadott ítélet 75., 76. és 78. pontjában megállapította, hogy ez az elfogadhatatlansági kifogás lényegében nem a teljes keresetre, hanem kizárólag az első kereseti kérelemre irányul, és hogy e kereseti kérelem érdemben történő vizsgálata után kell majd esetlegesen – a jogvitára alkalmazandó jogra figyelemmel – meghatározni, hogy az említett kereseti kérelemben a felperes által előterjesztett kérelmek mennyiben megalapozottak az egyes alperesek vonatkozásában.

22. *A szerződéses jogviszony határozatlan idejű munkaszerződéssé való átminősítésére vonatkozó első kereseti kérelem tekintetében* a Törvényszék először megállapította, hogy a felperes valamennyi olyan egymást követő, határozott idejű munkaszerződésre hivatkozik, amelyet a három missziónál végzett tevékenysége keretében kötött.[31]

23. Ezt követően a Törvényszék úgy ítélte meg, hogy „először is” meg kell vizsgálnia a felperesnek az Eulex Kosovo misszió keretében végzett tevékenységével összefüggésben kötött tizenegy határozott idejű munkaszerződésre vonatkozó kérelmét, azzal az indokkal, hogy e kérelem esetleges elutasítása meghatározza az első két misszió keretében kötött határozott idejű munkaszerződés-csomag vizsgálatát.[32] Végül úgy vélte, hogy az uniós jogalkotó által megállapított külön szabályok[33] vagy az Eulex Kosovo misszió létrehozását követően elfogadott jogi aktusok[34] hiányában a jogvitát az alkalmazandó nemzeti anyagi jog alapján kell eldöntenie, és

27 A Törvényszék ezt követően ténybeli és jogi alapot nélkülözőként elutasította az Eulex Kosovo misszió vezetője 2014. június 26-án kelt levelének (lásd ezen indítvány 12. pontját) megsemmisítése iránti kereset elkésettségére alapított, a Tanács, az EKSZ és az Eulex Kosovo misszió által felhozott elfogadhatatlansági kifogást.

28 Lásd még a megtámadott ítélet 55. és 61. pontját.

29 Az első kifogásnak, amelynek vizsgálatát elhalasztották (lásd a megtámadott ítélet 73. pontját), helyt adtak (lásd az ítélet 244. pontját). Lásd a jelen indítvány 32. pontját.

30 Lásd a megtámadott ítélet 71. és 74. pontját.

31 Lásd a megtámadott ítélet 80. pontját, amelyet a Jenkinson I ítélet 46. pontjával összefüggésben kell értelmezni.

32 Lásd a megtámadott ítélet 82. pontját.

33 Lásd a megtámadott ítélet 92. pontját.

34 Lásd a megtámadott ítélet 93. pontját.

különösen az uniós joggal összhangban álló értelmezéssel kell biztosítania az egymást követő határozott idejű munkaszerződések vagy munkaviszonyok alkalmazásából eredő joggal való visszaélés tilalma általános elvének tiszteletben tartását.[35]

24. A jogvitára alkalmazandó jog meghatározása érdekében a Törvényszék úgy határozott, hogy a „Róma I” rendeletet és különösen annak az egyedi munkaszerződésekre vonatkozó 8. cikkét „alkalmazza”.[36] Az első kilenc határozott idejű munkaszerződést illetően a Törvényszék a megtámadott ítélet 119. pontjában megállapította, hogy a szerződő felek a C(2009) 9502 közleményre[37] hivatkozva a „Róma I” rendelet 8. cikkének (1) bekezdése értelmében az ír jogot választották az alkalmazandó nemzeti munkajognak.

25. Ami a tizedik és tizenegyedik határozott idejű munkaszerződést illeti, a Törvényszék az említett ítélet 130. pontjában megállapította, hogy az – az említett rendelet 8. cikkének (4) bekezdése értelmében – az ír joggal áll szorosabb kapcsolatban.

26. A megtámadott ítélet 152–186. pontjában az ír jog rendelkezéseinek[38] – a Bíróság ítélkezési gyakorlatának fényében történő – az ügy körülményeire való alkalmazásának elemzését követően a Törvényszék az ítélet 184., 187. és 188. pontjában megállapította, hogy objektív okok, különösen az Eulex Kosovo misszió megbízatásának ideiglenes jellege és annak állandó alakulása miatt – anélkül, hogy visszaélésre sor került volna – indokolt volt felajánlani L. Jenkinsonnak, hogy kösse meg az első határozott idejű munkaszerződéseket, illetve az utolsó határozott idejű munkaszerződést egy hónapos időtartamra.

27. A Törvényszék ezért az ítélet 188. pontjában elutasította a határozott idejű munkaszerződések határozatlan idejűvé történő átminősítésére irányuló valamennyi kérelmet, beleértve a L. Jenkinson és az első két misszió között létrejött határozott idejű munkaszerződésekre vonatkozó kérelmeket is.[39]

28. A megtámadott ítélet 209. pontjának harmadik mondatában a Törvényszék úgy ítélte meg, hogy nem lehet helyt adni annak a kérelemnek, amely a határozott idejű munkaszerződéseknek határozatlan idejű munkaszerződéssé való átminősítésre irányul azon az alapon, hogy a 2003. évi törvény 8. cikkének (2) bekezdésében[40] előírt tájékoztatási kötelezettséget elmulasztották. Noha a jelen ügyben L. Jenkinson jogosan hivatkozik erre a jogsértésre,[41] az ír jog nem ír elő ilyen átminősítést mint igazságos és méltányos következményt.[42]

35 Lásd a megtámadott ítélet 99–101. pontját.

36 Lásd a megtámadott ítélet 103. pontját.

37 A Bizottság „Az operatív KKBP-fellépések végrehajtásával megbízott különleges tanácsadókra és a nemzetközi szerződéses alkalmazottakra vonatkozó egyedi szabályok” című, 2009. november 30-i közleménye (a továbbiakban: C(2009) 9502 közlemény).

38 Ez a Protection of Employees (Fixed – Term Work) Act 2003 (2003. évi törvény a munkavállalók védelméről [határozott idejű munka], a továbbiakban: 2003. évi törvény), amely az ESZSZ, az UNICE és a CEEP által a határozott ideig tartó munkaviszonyról kötött keretmegállapodásról szóló, 1999. június 28-i 1999/70/EK tanácsi irányelvet (HL 1999. L 175., 43. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 3. kötet, 368. o.) ültette át az ír jogba. Ezt a keretmegállapodást, amely az 1999/70 irányelv mellékletében szerepel (a továbbiakban: keretmegállapodás), 1999. március 18-án kötötték.

39 Lásd a jelen indítvány 23. pontját.

40 A megtámadott ítélet 198. pontja pontosítja, hogy ez a rendelkezés előírja a munkáltató számára, hogy legkésőbb a határozott idejű munkaszerződés meghosszabbításának időpontjában írásban tájékoztatnia kell a munkavállalót a meghosszabbítást igazoló objektív okokról, valamint arról, hogy nem tesznek javaslatot határozatlan idejű munkaszerződés megkötésére.

41 Lásd a megtámadott ítélet 207. pontját.

42 Lásd a megtámadott ítélet 199. és 200. pontjában foglalt megállapításokat.

29. A megtámadott ítélet 215. pontjában a Törvényszék mint megalapozatlant elutasította az összes szerződéses kár megtérítése iránti kérelmet. Így egyrészt megállapította, hogy a károk megtérítése iránt az első kereseti kérelemben előadott kérelem a szabálytalanul megkötött határozott idejű munkaszerződések határozatlan idejű munkaszerződéssé való átminősítésén, valamint a belga vagy az ír jog által előírt, a szerződésekre alkalmazandó alaki szabályok megsértésén alapul.[43] Másrészt emlékeztetett arra, hogy a felperes ezen érveit elutasították.[44]

30. A Törvényszék az ítélet 216. pontjában úgy ítélte meg, hogy az első kereseti kérelem elutasítására tekintettel nem szükséges megvizsgálni az elfogadhatatlansági kifogást, amely azon alapul, hogy a felperes által hivatkozott tények, határozatok és esetleges szabálytalanságok sem részben, sem egészben nem róhatók fel az alpereseknek.[45]

31. *Ami a második, a szerződésen kívüli károk megtérítésére irányuló, szintén elsődleges kereseti kérelemként előadott kérelmet illeti*, a Törvényszék emlékeztetett arra, hogy az az EUMSZ 268. és 340. cikk rendelkezésein alapul, valamint hogy az azoknak a szerződésen kívül okozott károknak a Tanács, a Bizottság és az EKSZ általi megtérítésére irányul, amelyeket a felperes a Tanács, a Bizottság és az EKSZ nemzetközi polgári személyi állománnyal kapcsolatos munkaerő-felvételi politikája miatt szenvedett el.[46] A megtámadott ítélet 237. pontjában a Törvényszék – anélkül, hogy a Bizottság és az EKSZ által felhozott elfogadhatatlansági kifogásról döntött volna[47] – megállapította, hogy L. Jenkinson nem bizonyította egy számára jogokat keletkeztető uniós jogszabály kellően súlyos megsértését. Konkrétan az ítélet 228. pontjában állapította meg, hogy az elsődleges jognak a KKBP-re vonatkozó rendelkezései alapján hoztak kifejezetten létre az Eulex Kosovo misszióval kapcsolatos normatív rendelkezések egy olyan jogalapot, amely lehetővé teszi a misszióvezető, majd pedig a misszió számára, hogy szerződéses alapon alkalmazzák a nemzetközi polgári személyi állományt. A Törvényszék az ítélet 230. pontjában azt is kizárta, hogy a szerződéses alkalmazottak körében a különféle nemzeti jogok alkalmazásából adódóan hátrányos megkülönböztetés áll fenn. Ugyanezen ítélet 231. és 233. pontjában a Törvényszék elutasította az Európai Unió egyéb alkalmazottaira vonatkozó alkalmazási feltételek[48] hatálya alá tartozó alkalmazottakkal szembeni egyenlőtlen bánásmódra vonatkozó érveket, megállapítva, hogy L. Jenkinson nem bizonyította, hogy az uniós jog alapján jogosult volt arra, hogy az egyéb alkalmazottakra vonatkozó alkalmazási feltételek vagy az azzal egyenértékű alapokmány alapján alkalmazzák.[49]

32. A másodlagosan előterjesztett, *szerződésen kívüli kártérítésre vonatkozó harmadik kereseti kérelmet* a Törvényszék mint nyilvánvalóan elfogadhatatlant, annak tisztázatlansága miatt elutasította,[50] és ezzel helyt adott az alperesek első elfogadhatatlansági kifogásának.[51]

43 Lásd a megtámadott ítélet 211. pontját, a 197. és 209. ponttal összefüggésben értelmezve.

44 Lásd a megtámadott ítélet 213. és 214. pontját.

45 Lásd a jelen indítvány 21. pontját.

46 Lásd a megtámadott ítélet 219. pontját és a jelen indítvány 19. pontját.

47 Lásd a megtámadott ítélet 220. pontját.

48 A továbbiakban: egyéb alkalmazottakra vonatkozó alkalmazási feltételek.

49 Lásd a megtámadott ítélet 236. pontját.

50 Lásd a megtámadott ítélet 247. pontját.

51 Lásd a jelen indítvány 29. lábjegyzetét.

VI. A felek kereseti kérelmei

33. Fellebbezésével L. Jenkinson elsődlegesen azt kéri, hogy a Bíróság helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet, és érdemben bírálja el az ügyet, másodlagosan pedig utalja vissza az ügyet a Törvényszék elé. A felperes továbbá kéri, hogy az alpereseket kötelezzék az elsőfokú eljárás és a fellebbezési eljárás költségeinek viselésére.

34. Fellebbezésének alátámasztására L. Jenkinson hat jogalapra hivatkozik, először a kérelmek és jogalapok téves értelmezésére, különösen mivel a Törvényszék nem vizsgált meg a jogellenességi kifogáson alapuló egyetlen kereseti kérelmet sem; másodszor téves jogalkalmazásra, mivel a Törvényszék kizárólag az Eulex Kosovo missziónál L. Jenkinson által betöltött utolsó álláshelyet elemezte; harmadszor a Törvényszék által elkövetett több téves jogalkalmazásra, amikor L. Jenkinson első kereseti kérelmének keretében előterjesztett kérelmeinek érdemi vizsgálatát végezte el; negyedszer az uniós tisztviselők közötti egyenlő bánásmód elvének téves alkalmazására, valamint az EUMSZ 336. cikk megsértésére az alperesek szerződésen kívüli bármiféle felelősségének kizárása révén; ötödször a Törvényszék által elkövetett téves jogalkalmazásokra, amikor a harmadik kereseti kérelmet elfogadhatatlanként elutasította, és hatodszor, a költségek tekintetében elkövetett indokolási hibára.

35. A Tanács, a Bizottság, az EKSZ és az Eulex Kosovo arra kéri a Bíróságot, hogy utasítsa el a fellebbezést, és L. Jenkinsont kötelezze a költségek viselésére.[52] Az első három alperes azzal érvel, hogy az első fokon előterjesztett keresetet elsődlegesen elfogadhatatlannak kell nyilvánítani. Az Eulex Kosovo úgy véli, hogy a fellebbezés részben jogilag megalapozatlan, részben pedig elfogadhatatlan.

VII. Elemzés

36. A Bíróság kérésére a jelen indítvány csak a második jogalappal, valamint a harmadik jogalap első, harmadik és negyedik részével foglalkozik.

A. Előzetes megjegyzések

37. Tekintettel a jelen fellebbezés alátámasztására felhozott érvek sokaságára, helyénvalónak tartom, hogy emlékeztessek azokra a korlátokra, amelyeken belül elemzésüket el kell végezni.

38. Először is, az EUMSZ 256. cikk (1) bekezdésének második albekezdése szerint a Törvényszék határozatával szemben „kizárólag jogi kérdésekben” lehet a Bírósághoz fellebbezni. A Bíróság azonban felülvizsgálhat bizonyos ténybeli indokokat, amennyiben a tények elferdítésére vagy tárgyi pontatlanságra, valamint az indokolás hiányára hivatkoznak.[53]

[52] Konkrétan a Tanács „a jelen eljárás költségeinek”, az Eulex Kosovo pedig „az összes költségnek” a viselésére kéri kötelezni.

[53] Lásd: Van Raepenbusch, S., *Le contrôle juridictionnel dans l'Union européenne*, harmadik kiadás, Éditions de l'Université de Bruxelles, „Commentaire J. Mégret” gyűjtemény, Brüsszel, 2018, 430. pont, 359. o. Lásd még: Naômé, C., *Le pourvoi devant la Cour de justice de l'Union européenne*, Larcier, Bruxelles, 2016, 32. és 33. pont, 23. o.

39. Másodszor, ami a Törvényszéknek az alperesek által felhozott elfogadhatatlansági kifogásoknak az érdemi üggyel történő egyesítéséről szóló döntését illeti,[54] ez nem vizsgálható csatlakozó fellebbezés benyújtása nélkül.[55] Ilyen körülmények között csak a megtámadott ítélet hatályon kívül helyezése esetén kell vizsgálni az alperesek elleni kereset elfogadhatóságát. Mindazonáltal egyrészt figyelembe kell venni az Eulex Kosovo[56] ügyben hozott ítéletet az első kereseti kérelem tekintetében, amennyiben az az Eulex Kosovo ellen irányul. Másrészt figyelembe kell venni az e kereseti kérelem és a másik kettő tárgya közti különbséget, mivel az utóbbiak az EUMSZ 268. és 340. cikken alapulnak, különösen az uniós intézmények szerződésen kívüli felelősségét[57] illetően.

40. Harmadszor, a Bíróság eljárási szabályzata 169. cikkének (2) bekezdésében foglalt követelmények miatt[58] meg kell említeni azokat az elemeket, amelyek változatlanok. Ez a helyzet L. Jenkinson keresete egy részének minősítése tekintetében. Ugyanis a Törvényszéknek a megtámadott ítélet 41., 44. és 45. pontjában tett azon megállapítása, miszerint a felperes nem nyújtott be semmiféle, az EUMSZ 263. cikkre alapított megsemmisítés iránti keresetet,[59] nem kifogásolható. Ugyanez vonatkozik arra a megállapításra is, hogy a felperes nem vitatja a szerződése meghosszabbítása mellőzésének megalapozottságát, illetve, hogy nem kéri a visszahelyezését.[60] Ilyen feltételek mellett az aktus jogellenességére hivatkozó kifogás hatástalan, ami ráadásul feltételezi, hogy arra hivatkoztak, és azt jogi és ténybeli érvekkel támasztották alá[61]. Továbbá nem kifogásolható a megtámadott ítélet 140–146. és 198–200. pontja, amelyek a jelen ügyben alkalmazandó ír anyagi jogra vonatkoznak.

41. Negyedszer, a Törvényszék részéről L. Jenkinson első kereseti kérelmébe foglalt – a megtámadott ítélet 31., 38.[62] és 54. pontjában, valamint a 77. pontjának első mondatában, 85. pontjában, 197. pontjának második mondatában és 209. pontjának második mondatában kifejtett – kérelmeinek előterjesztésére vonatkozó kifogás hiánya, amely előterjesztés szerint a felperes kártérítési igényei a határozott idejű munkaszerződések határozatlan idejűvé történő átminősítésén alapulnak vagy azt követik, arra enged következtetni, hogy csak a munkajogi döntés hatályon kívül helyezése vezethet az állítólagos szerződéses kár megtérítésének vizsgálatához.[63]

42. Mindezen elemek alapján fogom tehát kifejteni a Törvényszék hatáskörére, valamint a bíróság feladataira vonatkozó jogalapok elemzését az EUMSZ 272. cikkel összefüggésben, amely alapján az első kereseti kérelmet előterjesztették.

54 Lásd a jelen indítvány 21. pontját.

55 Lásd a Törvényszék eljárási szabályzatának 178. cikke (2) bekezdését, valamint a Naômé, C., i. m., 119–121. és 128. pontját. Lásd többek között: 2022. március 24-i Hermann Albers kontra Bizottság ítélet (C-656/20 P, nem tették közzé, EU:C:2022:222, 23. és 24. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

56 Lásd a jelen indítvány 81. pontját.

57 Lásd a megtámadott ítélet nem kifogásolt 67–70. pontját.

58 E rendelkezés szerint „[a] felhozott jogalapoknak és jogi érveknek pontosan meg kell jelölniük a Törvényszék határozatában szereplő indokolás vitatott részeit.”

59 Lásd az EUMSZ 272. cikkel szemben ezen jogalapra vonatkozóan: 2020. június 25-i SC kontra Eulex Kosovo ítélet (C-730/18 P, EU:C:2020:505, 30–32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat); 2020. június 25-i CSUE kontra KF ítélet (C-14/19 P, EU:C:2020:492, 68., 78., 80. és 81. pont).

60 Lásd a megtámadott ítélet 43. pontját és 85. pontjának utolsó mondatát.

61 Lásd ebben az értelemben: 2017. október 25-i Bizottság kontra Olaszország ítélet (C-467/15 P, EU:C:2017:799, 15. pont). Ez véleményem szerint indokolja az első jogalap ezen az alapon történő elutasítását.

62 Lásd a jelen indítvány 17. pontját.

63 Ezért úgy vélem, hogy a harmadik jogalap hatodik részét el kell utasítani. Ezen túlmenően hangsúlyozom, hogy a Törvényszéknek nem kell válaszolnia az olyan állításokra, amelyek sem jogilag, sem ténybelileg nem kellően megalapozottak, és amelyeket nem támasztanak alá a céljuknak megfelelő kérelemmel.

B. A második jogalapról

1. A felek érvei

43. Második jogalapjában L. Jenkinson azt állítja, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 82. pontjában tévesen állapította meg, hogy az utolsó szerződés csak az Eulex Kosovo misszióval kötött 11 határozott idejű munkaszerződésnek képezte részét, és nem egy ennél hosszabb szerződéses kapcsolatnak. L. Jenkinson úgy véli, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy vélte, hogy a tizenegy határozott idejű munkaszerződés jogszerűségét az első két határozott idejű munkaszerződés-csomag jogszerűségének vizsgálatát megelőzően kellett megvizsgálnia, amelyek esetében nem őt jelölték ki hatáskörrel rendelkező bíróságnak.

44. Előadja, hogy a Törvényszéknek a nemzeti jog alapján a kérelem elbírálására vonatkozó hatásköre valamennyi határozott idejű munkaszerződésre kiterjed, és hogy a nemzeti jog megkövetelte a határozott idejű munkaszerződések időrendi sorrendben történő vizsgálatát. L. Jenkinson úgy véli, hogy a megtámadott ítéletnek az első 30 határozott idejű munkaszerződés kizárására vonatkozó indokolása elégtelen, mivel nem alapul sem az ír, sem az uniós jogon. Továbbá, az ír jog értelmében vett „egy vagy több munkáltatónál fennálló folyamatos munkaviszony” vagy „kapcsolt munkáltatók” fogalmára vonatkozó elemzés hiánya – feltételezve, hogy ez alkalmazható lenne – egyrészt a megtámadott ítélet 77. pontja hatályának, másrészt a munkáltató, nevezetesen az Unió valamennyi szerződés vonatkozásában történő azonosításának és az Unión belüli folyamatos munkaviszony fennállásának a határozott idejű munkaszerződések határozatlan idejűvé történő átminősítése elemzésével való összefüggésének a tagadását jelenti. E tekintetben a felperes válaszában hangsúlyozza, hogy az Eulex Kosovo misszió nem rendelkezik ugyanolyan kötelezettségvállalási képességgel a Szerződések tekintetében, mint az Unió,[64] és hogy az első két misszió esetében az Unió ugyanúgy felel a megszűnésük miatt, mint ahogyan egy felszámoló felel egy társaság megszűnése esetén.

45. A Tanács úgy véli, hogy a Törvényszék – a Jenkinson I ítélet 50. pontja, valamint a 38–40. és 44. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlat alapján – nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor hatáskörének szigorú értelmezésével úgy ítélte meg, hogy csak az Eulex Kosovo misszióval aláírt tizenegy határozott idejű munkaszerződés áll közvetlen kapcsolatban az utolsó, az uniós bíróságot kijelölő határozott idejű munkaszerződéssel. Hozzátette, hogy az ír jog rendelkezéseire nem lehet hivatkozni a Törvényszékkel szemben az EUMSZ 272. cikken alapuló hatáskörének meghatározása érdekében.

46. A Bizottság először is úgy véli, hogy mivel nem volt olyan választottbírósági kikötés, amely a Bíróságnak hatáskört biztosítana arra, hogy L. Jenkinsonnak az első két misszió keretében végzett tevékenységével összefüggésben kötött határozott idejű munkaszerződésekről döntsön, a Törvényszéknek a Jenkinson I ítélet 47. pontjával összhangban először az Eulex Kosovóval kötött határozott idejű munkaszerződéseket kellett elemeznie annak megállapítása érdekében, hogy fennáll-e egyetlen és folyamatos jogviszony, mielőtt eldönti, hogy ez kiterjeszthető-e az első két határozott idejű munkaszerződés-csomagra. Másodszor, a Bizottság úgy véli, hogy L. Jenkinsonnak a megtámadott ítélet 77. és 232. pontjával kapcsolatos érvei e pontok téves értelmezésén alapulnak. Végül a Bizottság megjegyzi, hogy a felperesnek a „kapcsolt

[64] L. Jenkinson azt is állítja, hogy a Bíróságnak az Eulex Kosovo ítéletben az Eulex Kosovo felelősségével kapcsolatban hozott döntése nem vehető figyelembe, mivel az sérti „a Szerződéseket (EUSZ és EUMSZ) és az [Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról és az 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2012. október 25-i 966/2012/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendeletet (HL 2012. L 298., 1. o., a továbbiakban: költségvetési rendelet)]”, amennyiben az kizárja az Uniót a nevében vagy javára kötött szerződés jogszerűségének védelméből.

munkáltatók” fogalmán alapuló érvelése ellentmond a korábbi fellebbezésében előadott érvelésének, nevezetesen annak, hogy az első két misszió mint olyan már nem létezik. A Bizottság továbbá rámutat arra, hogy az Unió kötelezettségvállalási képességére vonatkozó, részben új érveknek az Eulex Kosovo ítélet óta nincs alapja az Eulex Kosovo, és ezáltal a többi misszió tekintetében sem.

47. Az EKSZ úgy véli, hogy a jelen jogvita kizárólag L. Jenkinson és az Eulex Kosovo misszió közötti szerződéssel kapcsolatos. Ez a Jenkinson I ítélet 47. és 48. pontjából következik. Az a tény, hogy L. Jenkinson két másik missziónál is dolgozott, irreleváns. Nyilvánvaló, hogy mivel különböző missziókról van szó, nem áll fenn a munkaviszony folytonossága.

48. Az Eulex Kosovo úgy véli, hogy az egyetlen és folyamatos munkajogviszony konstruálására tett kísérlet nem állja meg a helyét, amikor megvizsgáljuk azt a három időszakot, amikor L. Jenkinson különböző munkaviszonyokban dolgozott, illetve, hogy L. Jenkinson először a fellebbezési szakaszban terjesztette elő az Unió vonatkozásában a „kapcsolt munkáltatók” fogalmával kapcsolatos érvét. A misszió hangsúlyozza továbbá, hogy a jogképességét elismerő 2014/349 határozattal,[65] valamint a 2014. június 12. előtt bekövetkezett valamennyi eseményért való felelősségére vonatkozó Eulex Kosovo ítélettel ellentétes érvek megalapozatlanok.

2. Értékelés

49. A második jogalapban megfogalmazott kifogás a megtámadott ítélet 82. pontjára vonatkozik, amely a következőképpen szól: „Ennélfogva, amennyiben az utolsó határozott idejű munkaszerződés az Eulex Kosovo missziónál a felperes által folytatott tevékenységekkel kapcsolatos tizenegy határozott idejű munkaszerződés részét képezi, először is a felperesnek a tizenegy határozott idejű munkaszerződés egyetlen határozatlan idejű munkaszerződéssé való átminősítése iránti kérelmét kell megvizsgálni. Ha ugyanis ezt a kérelmet el kellene utasítani, a Törvényszék nem rendelkezne hatáskörrel a felperes fenti 1. és 2. pontban [66] említett első két missziónál végzett tevékenységeivel összefüggésben az általa megkötött első két határozott idejű munkaszerződés-csomag határozatlan idejű munkaszerződéssé való átminősítése iránti kérelem vizsgálatára, mivel ezek a határozott idejű munkaszerződések nem tartalmaztak az uniós bíróságot kijelölő választottbírósági kikötést.”

50. L. Jenkinson lényegében azt kifogásolja, hogy a Törvényszék hatáskörét az Eulex Kosovo missziónál végzett tevékenységével kapcsolatos utolsó határozott idejű munkaszerződés-csomagra korlátozták, holott a nemzeti jog alkalmazása alapján a Törvényszéknek az első kereseti kérelemről való döntéshez valamennyi megkötött szerződést figyelembe kellett volna vennie, függetlenül attól, hogy melyik misszióhoz kapcsolódik.

51. Először is megjegyzem, hogy a kifogásolt ok a megtámadott ítéletnek abban a részében található, amely „az egymást követő, határozott idejű munkaszerződések egyetlen határozatlan idejű munkaszerződéssé való átminősítése iránti kérelem”[67] érdemi vizsgálatának lett szentelve, miután a Törvényszék az ítélet 64–66. pontjában döntött a hatásköréről, amelyet az ítélet 81. pontjában idéz fel. A 64–66. pontban[68] a Törvényszék elfogadta a Bíróság Jenkinson I

65 Lásd a jelen indítvány 14. lábjegyzetét.

66 Lásd a jelen indítvány 12. pontját.

67 Lásd a megtámadott ítélet IV. szakaszának C. 1. a) pontját, 17. o.

68 Ezek a pontok nem képezték a csatlakozó fellebbezés tárgyát.

ítéletének rendelkezéseit, és megállapította, hogy a hatásköre az utolsó határozott idejű munkaszerződésen alapuló, illetve az e szerződésből eredő kötelezettségekkel közvetlen kapcsolatban álló valamennyi kérelemre kiterjed.

52. Másodszor, e döntés hatályával kapcsolatban megjegyzem, hogy:

– a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint, amelyre a Bíróság a Jenkinson I ítélet 39. pontjában hivatkozott, a Törvényszéknek az EUMSZ 272. cikk értelmében létrejött választottbírósági kikötés alapján fennálló hatáskörét az alkalmazandó nemzeti jogra való hivatkozás nélkül kell megítélnie, illetve anélkül, hogy a szerződést közjogi vagy magánjogi szerződésnek kellene minősíteni;

– a Bíróság, miután az említett ítélet 38. pontjában emlékeztetett arra, hogy „a Törvényszéknek valamely választottbírósági kikötésen alapuló hatásköre eltér az általános szabályoktól, így azt megszorítóan kell értelmezni”, az ítélet 45. pontjában úgy rendelkezett, hogy a Törvényszék hatásköre „kiterjedhet a brüsszeli bíróságok hatásköréről rendelkező korábbi szerződésekre,[69] feltéve hogy az L. Jenkinson által benyújtott keresetben foglalt kérelmek az utolsó, határozott idejű szerződésből erednek, vagy közvetlen kapcsolatban állnak az e szerződésből fakadó kötelezettségekkel”, és

– miután meghatározta, hogy milyen ellenőrzéseket kellett a Törvényszéknek elvégeznie,[70] a Bíróság számba vette L. Jenkinson kérelmeit,[71] és megállapította, hogy a „kereset olyan kérelmeket tartalmaz, amelyek az utolsó, határozott idejű szerződésből is erednek”,[72] és arra a következtetésre jutott, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor megállapította hatáskörének nyilvánvaló hiányát „azon az alapon, hogy L. Jenkinson kérelmei szükségessé teszik a korábbi munkaszerződései joghatásának figyelembevételét”.[73]

53. Ezért egyrészt úgy vélem, hogy kifejezetten ebből az utolsó okból következik, hogy a Bíróság különös figyelmet fordított a kereseti kérelem tárgyára, nevezetesen a különböző határozott idejű munkaszerződések határozatlan idejű munkaszerződéssé történő átminősítésére, mivel egy ilyen kérelem megköveteli, hogy egyetlen bíróságot jelöljenek ki e szerződések összességének vizsgálatára. Másrészt a Bíróság által tett fenntartás hiányában a Jenkinson I ítélet 44. pontjában az 1982. július 1-jei Porta kontra Bizottság[74] ítéletre való hivatkozásból nem lehet arra következtetni, hogy a Bíróság a döntését az Eulex Kosovo misszió keretében kötött utolsó határozott idejű munkaszerződés-csomagra kívánta korlátozni, és hogy bizonyos kritériumok – mint például az

69 Lásd a jelen indítvány 18. lábjegyzetét.

70 Jenkinson I ítélet (50. pont).

71 Lásd ezen ítélet 46. pontját: „L. Jenkinson lényegében azt kérte, hogy a Törvényszék *a munkaviszonyainak összességét* minősítse át határozatlan idejű munkaszerződéssé”. A 47. pontban a Bíróság megállapította, hogy „mivel L. Jenkinson kérelmei az egymást követő, határozott idejű munkaszerződéseken alapuló *egyetlen és folyamatos jogviszony* fennállásával kapcsolatosak, e kérelmek a megkötött szerződések összességének átminősítésére irányulnak, és *az említett szerződések összességén alapulnak, beleértve az utolsó, határozott idejű szerződést is*”. Kiemelés tőlem.

72 Jenkinson I ítélet (48. pont).

73 Jenkinson I ítélet (49. pont).

74 109/81, EU:C:1982:253.

egyetlen munkáltatóval fennálló szerződéses jogviszony, e jogviszony megszakításának hiánya, vagy a jogvita valamely meghatározott bíróság elé terjesztésére irányuló szándék hiánya – döntőek lennének.[75]

54. Ennek megfelelően úgy vélem, hogy a Törvényszék valamennyi munkaszerződés vonatkozásában jogosan állapította meg a hatáskörét az első kereseti kérelemben foglalt kérelmek elbírálására.[76]

55. Harmadszor, hangsúlyozni kell, hogy a bíróság a kérelmek érdemi vizsgálata során külön hatáskört gyakorol attól, amelyet a hatásköréről való döntés során gyakorol, mivel e két hatáskör eltérő alapokon nyugszik.[77] A Törvényszék hatáskörére vonatkozó Jenkinson I ítéletnek tehát e tekintetben nincs jelentősége.

56. A három különböző misszió keretében, három, nem folyamatos időszak alatt kötött határozott idejű munkaszerződések határozatlan idejűvé minősítése iránti kérelem érdemi elbírálása érdekében a Törvényszék véleményem szerint téves jogalkalmazás nélkül dönthetett úgy, hogy az elbírálást a tizenegy határozott idejű munkaszerződésből álló csomaggal kezdi, beleértve a őt kijelölő választottbírósági kikötést tartalmazó szerződést is, miután megállapította, hogy csak az Eulex Kosovo misszió és a felperes közötti szerződéses jogviszony nem volt vitatott,[78] illetve megjegyezte, hogy az egyes alpereseknek az előtte folyamatban lévő munkajogi perben való részvételének értékelése az alkalmazandó jogtól függ.[79]

57. Hasonlóképpen úgy vélem, hogy a Törvényszék – amely különböző határozott idejű munkaszerződések átminősítésére és szerződéses károk megtérítésére irányuló, különböző alperesekkel szemben fennálló kérelmekkel foglalkozott, anélkül, hogy különbséget tett volna az alperesek között az egyes szerződések megkötésével kapcsolatos jogállásuk alapján[80] – jogosan végezhetett kétlépcsős elemzést.[81] Tekintettel arra, hogy az ügyet az EUMSZ 272. cikk alapján indították, valamint az L. Jenkinson által elé terjesztett bizonyítékokra, a Törvényszék jogosult

75 Valójában a több munkáltatóval fennálló kapcsolat vagy a határozott idejű munkaszerződések közötti megszakítások megléte nem zárja ki a határozott idejű munkaszerződések határozatlan idejű munkaszerződéssé történő átminősítését, amennyiben azonosíthatók olyan különleges körülmények, mint például a felelős szervezethez kapcsolódó foglalkoztatási struktúrák önállóságának hiánya, vagy az egymást követő határozott idejű munkaszerződések megkötésére meghatározott bizonyos időtartam elteltének indokolása. Ezen túlmenően a Bíróság hallgatólagosan elfogadta, hogy a jogvita tárgya a választottbírósági kikötés hatályát az utolsó misszióval összefüggésben kötött munkaszerződésekhez kapcsolódó harmadik felekre is kiterjesztette.

76 E tekintetben megjegyzem, hogy egy ilyen értelmezés összhangban van az EUMSZ 272. cikken alapuló választottbírósági kikötés szerződésekben történő használatának céljával, nevezetesen azzal, hogy ösztönözze az olyan összehangolt megoldások alkalmazását, mint például a szerződéses kapcsolatokért felelős személy kijelölése. Lásd ebben az értelemben Karpenstein, U., „AEUV Art. 272 Zuständigkeit aufgrund einer Schiedsklausel", Grabitz, E., Hilf, M., és Nettesheim, M., *Das Recht der Europäischen Union*, C. H. Beck, München, 2022, különösen a 3. pont. Lásd még a jelen indítvány 168. lábjegyzetét.

77 Lásd példaként: 1986. december 18-i Bizottság kontra Zoubek ítélet (426/85, EU:C:1986:501, 12. és 13. pont).

78 Lásd a megtámadott ítélet nem kifogásolt 74. pontját. E tekintetben megjegyzem, hogy fellebbezésének 90. pontjában L. Jenkinson azt állítja, hogy „az alperesek, de legalábbis a Tanács és a Bizottság (és csak harmadlagosan a Bizottság […]) az ő munkáltatói". A meghallgatáson azt állította, hogy mintegy húsz munkáltatóval állt kapcsolatban.

79 Lásd a megtámadott ítélet 76–78. pontját.

80 Lásd a megtámadott ítélet 77. pontját. Amint arra a fellebbezésében emlékeztet, L. Jenkinson azt állítja, hogy az első két misszió keretében a határozott idejű munkaszerződéseket az Unió nevében és javára kötötték, amely az ő munkáltatójának minősül. Tágabb értelemben ez az általános megfogalmazás azzal a ténnyel függ össze, hogy a felperes keresete az Unió alkalmazottjaként folyamatos jogviszonya fennállásának elismerésére irányul. Lásd ugyanezen okból a második kereseti kérelem alátámasztására felhozott azon állítást, hogy az uniós jog rendelkezései alapján L. Jenkinson jogosult volt arra, hogy az egyéb alkalmazottakra vonatkozó alkalmazási feltételek alapján vagy azokkal egyenértékű alapokmány alapján foglalkoztassák a missziókban, amint arra a jelen indítvány 31. pontjában emlékeztetek. Lásd még ugyanennek a 77. pontját.

81 Lásd a megtámadott ítélet 82. pontjában az „először is" kifejezést.

volt először az Eulex Kosovóval fennálló szerződéses jogviszony alapján megvizsgálni az e misszió keretében kötött határozott idejű munkaszerződésekre irányadó jog meghatározásának kritériumait, hogy a kérelemről az e jog által előírt feltételek alkalmazásával dönthessen.[82]

58. Ugyanakkor a Törvényszék – a megtámadott ítélet 82. pontjában az általa így meghatározott vizsgálati körön belül – a hozzá elbírálásra előterjesztett kereseti kérelem tárgya miatt szerintem tévesen vélte úgy, hogy eltekinthet az összes szerződéstől, ha a kérelmet kizárólag az L. Jenkinson és az Eulex Kosovo közti szerződések alapján elutasítja.

59. Először is, az utolsó határozott idejű munkaszerződés-csomagra alkalmazandó jog meghatározásával kapcsolatos kritériumokat az első két misszióra vonatkozó szerződésekre is alkalmazni kellett. Másodszor, csak az elemzés második szakaszának végén, amely szakasz az átminősítésre vonatkozó kérelem elfogadásának vagy elutasításának az alkalmazandó jogban előírt feltételeinek megállapítására irányult, lehetett megindokolni az egyik misszió keretében kötött határozott idejű munkaszerződések értékelésének a másik két misszió keretében kötött munkaszerződésekre gyakorolt hatását, figyelembe véve a felperes e tekintetben kifejtett érvelésének korlátait. Harmadszor, a Törvényszék hatáskörével kapcsolatban nem lehet olyan okot megállapítani, amely ellentmondana a Jenkinson I ítéletben foglaltaknak, amelyeknek a Törvényszék eleget tett.[83] Konkrétan az a tény, hogy a Törvényszék hatásköre az utolsó határozott idejű munkaszerződésből eredő kérelmeken alapul, nem akadályozza meg a Törvényszéket abban, hogy érdemben úgy döntsön, hogy a különböző határozott idejű munkaszerződések között nincs olyan kapcsolat, amely lehetővé tenné azok határozatlan idejű szerződéssé történő átminősítését.

60. Úgy tűnik azonban, hogy a megtámadott ítélet 82. pontjában szereplő indokolás a munkaszerződésekre vonatkozó irányadó jog alkalmazásával kapcsolatos indokolás fényében értelmezendő,[84] és a Törvényszék ezen elhamarkodott következtetése nem olyan, hogy az az ítélet hatályon kívül helyezéséhez vezetne.

61. Ezért azt javaslom, hogy a Bíróság állapítsa meg, hogy még ha a Törvényszék tévesen hivatkozott is hatáskörére, azt helyesen állapította meg, hogy az Eulex Kosovo misszió keretében kötött határozott idejű munkaszerződések határozatlan idejűvé minősítése iránti kérelem elutasításának – az alkalmazandó jog által előírt és a Törvényszék által vizsgálandó – indokai kiterjeszthetők a másik két misszió határozott idejű munkaszerződéseire is, ami valamennyi szerződéses jogviszonyra vonatkozóan a kérelem elutasítását eredményezi.[85] Következésképpen a második jogalapnak nem lehet helyt adni.

C. A harmadik jogalap első részéről

1. A felek érvei

62. A harmadik jogalap első részében L. Jenkinson azt kifogásolja, hogy a Törvényszék nem vont le semmilyen következtetést a megtámadott ítélet 92. pontjában foglalt azon megállapításból, hogy az „európai intézmények” nem tartották be az EUMSZ 336. cikket.

82 Lásd a megtámadott ítélet nem kifogásolt 83. pontját.

83 Lásd a jelen indítvány 54. pontját.

84 Lásd a jelen indítvány 148. pontját.

85 Az indokok helyettesítéséről lásd Naômé, C., i. m., 324. és azt követő pontokat. Lásd szintén a jelen indítvány 155. pontját.

63. Azt is kifogásolja, hogy a Törvényszék nem vizsgálta meg – szükség esetén hivatalból – a C(2009) 9502. sz. közlemény alkalmazhatatlanságát, holott azt állította, hogy az abban foglalt foglalkoztatási feltételekről nem az EUMSZ 336. cikkel összhangban döntöttek. Ugyanez vonatkozik a költségvetési rendelet megsértésének kérdésére is.

64. Ezen túlmenően L. Jenkinson megjegyzi, hogy az Unió nevében kötött szerződésre alkalmazandó anyagi jog megállapítására vonatkozó szabályok hiányoznak, miközben az ilyen anyagi jog egyrészt az Unió valamennyi alkalmazottja tekintetében elő van írva, az egyéb alkalmazottakra vonatkozó alkalmazási feltételek egyik rendelkezése szerint beazonosítható, és a munkavállalók minden kategóriája tekintetében ugyanaz. Márpedig a Törvényszék a megtámadott ítélet 95. pontjában a felperest kifejezetten az „Unió egyéb alkalmazottai" közé sorolta, kizárva az európai ombudsman által kiadott helyes hivatali magatartás európai kódexének alkalmazását. Másrészt az Eulex Kosovo által létrehozott szerv, a „Registry-Kosovo Specialist Chambers" nemzetközi szerződéses alkalmazottaira egyetlen anyagi jogi joganyag vonatkozik.

65. Ezenfelül L. Jenkinson azt állítja, hogy az uniós jogalkotó nem írta elő, hogy a „Róma I" rendelet a jelen ügyhöz hasonló közjogi jogvitára alkalmazandó legyen. Ez a rendelet ugyanis a magánjogi szerződésekkel kapcsolatos jogvitákra vonatkozik, míg az EUMSZ 270. és az EUMSZ 336. cikk együttes alkalmazásával a jogalkotó az Európai Unió Bíróságának a hatáskörét írta elő az uniós alkalmazott foglalkoztatásából eredő kötelezettségek teljesítésének ellenőrzésére.

66. A Bizottság, az EKSZ és az Eulex Kosovo rámutat, hogy az EUMSZ 336. cikk esetleges megsértésére és a C(2009) 9502 közlemény alkalmazhatatlanságára vonatkozó érveket az elsőfokú eljárásban nem terjesztették elő. A Tanács és a Bizottság úgy véli, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 92. pontjában csupán azt állapította meg, hogy az uniós jogalkotó nem fogadott el a missziók szerződéses alkalmazottainak alkalmazási feltételeire vonatkozó szabályokat.

67. A Tanács és az EKSZ úgy vélte, hogy az uniós intézmények nem voltak kötelesek ilyen szabályokat elfogadni. Az elsődleges jognak kifejezetten a KKBP-re vonatkozó, az Eulex Kosovo misszióval kapcsolatos normatív rendelkezések alapját képező rendelkezései olyan jogalapot biztosítanak, amely lehetővé teszi a misszióvezető, majd a misszió számára, hogy szerződéses alapon, a misszió igényeihez igazodó nemzetközi polgári személyi állományt vegyen fel. E tekintetben a Bizottság emlékeztet arra, hogy a Bíróság az Eulex Kosovo ítéletben megállapította, hogy az Eulex Kosovo misszió felelőssége kizárólagos.

68. Az Eulex Kosovo hangsúlyozza, hogy a „Kosovo Specialist Chambers"-re való hivatkozás hatástalan, mivel ez az igazságügyi szerv nem hasonlítható össze egy olyan diplomáciai misszióval, mint az Eulex Kosovo.

69. Ami a költségvetési rendeletet illeti, a Tanács azt állítja, hogy a Törvényszék helyesen tette, amikor nem elemezte azt, mivel az nem kapcsolódik ahhoz a kérdéshez, hogy az Európai Unió tisztviselőinek személyzeti szabályzata vagy az egyéb alkalmazottakra vonatkozó alkalmazási feltételek alkalmazandók-e az L. Jenkinson és az Eulex Kosovo misszió közötti szerződéses jogviszonyra. A Bizottság megjegyzi, hogy az említett rendeletre való hivatkozás pontatlan, és hogy a Törvényszék nem köteles hivatalból felvetni a felperes által hivatkozotthoz hasonló jogellenességet. [86]

[86] A Bizottság hivatkozik a 2013. december 10-i Bizottság kontra Írország és társai ítéletre. (C-272/12 P, EU:C:2013:812, 28. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

70. Ami a „Róma I” rendelet alkalmazhatatlanságára vonatkozó kifogást illeti, a Bizottság úgy véli, hogy az nyilvánvalóan megalapozatlan, mivel egyrészt L. Jenkinson nem vitatja a megtámadott ítélet 103–104. pontját, másrészt ez a kifogás ellentétes a keresetének és a fellebbezésének más részeivel. Az Eulex Kosovo úgy véli, hogy ez az érvelés elfogadhatatlan, mivel az elkésett, és ellentétes L. Jenkinson eredeti kérelmével, amelyben a belga jog alkalmazását kérte.

2. Értékelés

71. L. Jenkinson a harmadik jogalap ezen első részének alátámasztására kifejtett érvelése végén arra a következtetésre jut, hogy „[a Törvényszék] tehát nem zárhatta volna ki jogszerűen az intézmények minden felelősségét, és az Eulex Kosovo misszió keretében fennálló munkaviszonyt nem tekinthette volna ugyanúgy jogszerűnek, mint a többi munkaviszonyt, anélkül, hogy bármikor is elemezte volna a megtámadott ítélet 92. pontjában tett megállapításából levonható következtetéseket”.

72. Ez a kifogás megalapozatlan. Először is emlékeztetni kell arra, hogy a kifogás a megtámadott ítélet 92. és 95. pontjára irányul, amelyek a Törvényszék előzetes észrevételeinek részét képezik, miután a Törvényszék a 84–89. pontban összefoglalta a felek érveit az Eulex Kosovo misszió keretében kötött tizenegy határozott idejű munkaszerződésre alkalmazandó jog megállapításával kapcsolatban.

73. Ez utóbbi pontokat a fellebbezésben nem kifogásolták. Egyértelmű tehát, hogy L. Jenkinson érvelése kizárólag a nemzeti jog szabályain, különösen a „Róma I” rendelet alapján szerinte alkalmazandó belga jogon alapult,[87] következésképpen nem hivatkozott az elsődleges jogból, az EUMSZ-ből vagy az egyéb alkalmazottakra vonatkozó alkalmazási feltételekből származó rendelkezésekre.[88]

74. Másodszor, az a tény, hogy a Törvényszék által a megtámadott ítélet e részében vizsgált első kereseti kérelem a határozott idejű munkaszerződések átminősítésére irányul, és az EUMSZ 272. cikken alapul, azt jelenti, hogy minden, valamely aktus vagy a szerződéses jogviszony jogellenességére vonatkozó érvelést, amelyet csak a második kereseti kérelem alátámasztására lehetne felhozni, el kell utasítani.[89] Ezért indokolt, hogy az ítélet indokolása a jogvitára alkalmazandó szabályok alapjának meghatározására irányuljon.

75. Harmadszor, L. Jenkinsonnak a megtámadott ítélet 92. pontjával kapcsolatos kifogása e pont téves értelmezésén alapul. A Törvényszék ugyanis ebben a pontban és a 93. pontban válaszol az EKSZ és az Eulex Kosovo azon érveire, hogy a szerződéses alkalmazottakkal kötött szerződésekre önálló jog alkalmazandó.[90] Az ítélet 94. pontjában a Törvényszék elutasította ezt az érvelést, abból kiindulva, hogy sem az uniós jogalkotó az elsődleges jog, különösen az EUMSZ 336. cikk alapján, sem pedig az Eulex Kosovo misszió létrehozását követően elfogadott jogi aktusok nem vezettek be különös rendelkezéseket.

76. Negyedszer, L. Jenkinson tévesen állítja – a megtámadott ítélet 95. pontját tévesen értelmezve –, hogy a Törvényszék „őt […] az »Unió egyik egyéb alkalmazottjaként« azonosította”.

87 Lásd a megtámadott ítélet 84. és 85. pontját.

88 Ez azt eredményezi, hogy a jelen indítvány 62. pontjában szereplő érvelés elfogadhatatlan.

89 Lásd továbbá a jelen indítvány 40. pontját.

90 Megjegyzem, hogy ezt az érvet az EUCAP Somalia, mint munkáltató a 2022. július 13-i JC kontra EUCAP Somalia ítélet (T-165/20, EU:T:2022:453, 34. pont) alapjául szolgáló ügyben is elsődleges érvként hozta fel, mielőtt a felek megállapodtak volna a belga jog alkalmazhatóságáról (35. és 43. pont).

77. Ami a „Róma I” rendelet alkalmazhatóságára vonatkozó kifogást illeti, miután a fellebbezés nem vonatkozik a megtámadott ítélet 103–104. pontjára, amely ezzel a kérdéssel foglalkozik, úgy tűnik számomra, hogy a kifogást lényegében úgy kell értelmezni, hogy az kizárólag a magánjog szabályainak a nemzetközi személyzet szerződéseire való alkalmazását kívánja elérni, anélkül, hogy ez kellően megalapozott lenne, mivel L. Jenkinson az egyéb alkalmazottakra vonatkozó alkalmazási feltételek vagy egy azokkal egyenértékű jogállás előnyeit követelte. [91]

78. Egy munkajogi jogvitában ugyanis a munkáltató azonosításának és a szóban forgó jogviszonyra irányadó szabályok meghatározásának meg kell előznie az alkalmazandó jog meghatározását. [92]

79. A munkáltató azonosításának kérdését a Bíróság az Eulex Kosovo ítéletében tisztázta. A tribunal du travail francophone de Bruxelles (Belgium) (brüsszeli francia nyelvű munkaügyi bíróság, Belgium) előzetes döntéshozatal iránti kérelmet [93] nyújtott be a Bírósághoz [94] az Eulex Kosovo nemzetközi polgári személyi állományának 45 jelenlegi vagy korábbi tagja és a misszió vezetője között többek között a munkafeltételeik módosítására, valamint néhányuk esetében a munkaszerződésük meghosszabbításának elmaradására vonatkozó munkajogi jogvitában. [95] Ezeket az alkalmazottakat az L. Jenkinsonnal kötött szerződésekkel megegyező, határozott idejű munkaszerződések alapján vették fel, különösen ami a hatáskörrel rendelkező bíróságok kiválasztását illeti. [96] Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés az Eulex Kosovo misszió 2014. június 12. előtti végrehajtásáért felelős jogalanyának, és következésképpen az alapügy alperesi jogállású jogalanyának azonosítására vonatkozott. [97]

80. A Bíróság egyrészt megállapította, hogy a 2008/124 együttes fellépés 15a. cikke által az Eulex Kosovóra ruházott jogképességből következik, [98] hogy e jogalany már 2014. június 15. előtt felelős volt a rábízott misszió végrehajtásáért, [99] másrészt, hogy az említett együttes fellépés 16. cikkének (5) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az Eulex Kosovo a jogok és kötelezettségek tekintetben a jogutódjává vált a misszió végrehajtásáért korábban felelős személynek vagy személyeknek. [100]

81. A Bíróság megállapította, hogy a „2008/124 együttes fellépés 16. cikkének (5) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az 2014. június 15-től az Eulex Kosovót jelöli ki a rábízott misszió felelősének, és ebből következően az annak végrehajtásából eredő következményekkel kapcsolatos bármely kereset alperesének, függetlenül attól a körülménytől, hogy az ilyen kereset alapjául szolgáló tényállás 2014. június 12-e, vagyis a 2014/349 határozat hatálybalépése előtt valósult meg.” [101]

91 Lásd e tekintetben a megtámadott ítélet 217. és 236. pontját. Lásd még a jelen indítvány 80. lábjegyzetét.

92 Lásd e tekintetben: 2014. szeptember 30-i Bitiqi és társai kontra Bizottság és társai végzés (T-410/13, nem tették közzé, EU:T:2014:871, 27. pont); 2020. június 25-i SC kontra Eulex Kosovo ítélet (C-730/18 P, EU:C:2020:505, 37. pont).

93 Ezen ítélet 36. pontjában a Bíróság megállapította, hogy „kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2008/124 együttes fellépés 8. cikkének (3) és (5) bekezdését, 9. cikkének (3) bekezdését és 10. cikkének (3) bekezdését, valamint a módosított 2008/124 együttes fellépés 16. cikkének (5) bekezdését *úgy kell-e értelmezni, hogy azok a 2014. június 12-e előtti időszakra vonatkozóan* az Eulex Kosovo *személyi állományának munkáltatójaként* a saját nevében és saját érdekében eljáró misszióvezetőt és/vagy a Bizottságot, az EKSZ-t, a Tanácsot vagy bármely más szervezetet *jelölik ki*”. Kiemelés tőlem.

94 Tudomásom szerint még nem született érdemi döntés.

95 Lásd: Eulex Kosovo ítélet (2. és 16. pont).

96 Lásd: Eulex Kosovo ítélet (14. pont).

97 Lásd: Eulex Kosovo ítélet (34. pont).

98 Lásd a jelen indítvány 14. lábjegyzetét.

99 Lásd: Eulex Kosovo ítélet (44. pont).

100 Lásd: Eulex Kosovo ítélet (41. és 45. pont).

101 Eulex Kosovo ítélet (47. pont).

82. Az Eulex Kosovóval kapcsolatban álló nemzetközi személyzet jogi helyzetére irányadó szabályoknak – az alkalmazandó jog megállapítása céljából történő – meghatározását illetően először is emlékeztetni kell arra, hogy az Eulex Kosovo nemzetközi személyzetének jogait és kötelezettségeit a 2008/124 együttes fellépés 10. cikkének (3) bekezdése alapján szerződés határozza meg.[102] A Törvényszéknek a megtámadott ítélet 116. pontjában tett megállapítása[103] nem érinti a jelen ügyben szóban forgó jogviszonyt. Ez nem vonatkozik a személyzeti szabályzatra.[104] Ezt követően a Bíróság megállapította, hogy az Európai Unió tisztviselőinek személyzeti szabályzata és az egyéb alkalmazottokra vonatkozó alkalmazási feltételek „nem képeznek olyan kimerítő jellegű szabályokat, amelyek tiltják az így létrehozott szabályozási kereten kívüli személyek alkalmazását”.[105] Elvégre L. Jenkinson technikai feladatokat látott el.[106]

83. Mivel az ügyet az EUMSZ 272. cikkel összhangban olyan szerződésben foglalt választottbírósági kikötés alapján terjesztették a Törvényszék elé, amely nem tartalmazza az alkalmazandó anyagi jog[107] vagy kötelező szabályok[108] meghatározását, a Törvényszék a jogvita összefüggéseire és tárgyára tekintettel helyesen döntött úgy, hogy azt azon alkalmazandó nemzeti anyagi jog alapján kell eldönteni,[109] amelyet a magánjogi szerződésekre irányadó munkajogi szabályok alapján kell meghatározni.[110]

[102] Lásd a jelen indítvány 14. lábjegyzetét. Lásd még a szerződő felek közötti szerződéses jogviszony alapját a megtámadott ítélet 227. pontjában. Lásd még: 2020. június 25-i SC kontra Eulex Kosovo ítélet (C-730/18 P, EU:C:2020:505, 37. pont).

[103] E pont szerint „az első kilenc határozott idejű munkaszerződés 1.1. cikke előírta, hogy a munkaszerződés aláírásával a munkavállaló elismeri és elfogadja az említett szerződésekben és a mellékleteikben szereplő rendelkezéseket és elveket, a szerződések mellékleteit, valamint az Eulex Kosovo misszió szokásos működési eljárásait és magatartási kódexét”. Az első kilenc határozott idejű munkaszerződés 23. cikke hivatkozott a C(2009) 9502 közleményre, és megállapította, hogy az e szerződések szerves részét képezi.

[104] Lásd ebben az értelemben: 2014. szeptember 30-i Bitiqi és társai kontra Bizottság és társai végzés (T-410/13, nem tették közzé, EU:T:2014:871, 27. pont); 2020. június 25-i SC kontra Eulex Kosovo ítélet (C-730/18 P, EU:C:2020:505, 5., 37., 38. és 39. pont).

[105] 1989. december 6-i Mulfinger és társai kontra Bizottság ítélet (C-249/87, EU:C:1989:614, 10. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

[106] Lásd a jelen indítvány 16. lábjegyzetét. Hangsúlyozni kell, hogy a 2008/124 együttes fellépés 9. cikkének (3) bekezdésével összhangban a nemzetközi személyzetet szerződéses alapon, a misszió igényeinek megfelelően veszik fel, ellentétben a kirendelt személyzettel, amely az Eulex Kosovo misszió többségét alkotja (lásd az említett cikk (2) bekezdését).

[107] Lásd a munkaviszonyon kívüli szerződésekre alkalmazandó jog kijelölésére példaként: 1976. december 7-i Pellegrini kontra Bizottság és Flexon-Italia ítélet (23/76, EU:C:1976:174, 1870. o., 8. pont), valamint a Törvényszék által a megtámadott ítélet 99. pontjában hivatkozott, 1986. december 18-i Bizottság kontra Zoubek ítélet (426/85, EU:C:1986:501, 4. pont) és 2017. május 4-i Meta Group kontra Bizottság ítélet (T-744/14. nem tették közzé, EU:T:2017:304, 64. pont). Az utóbb hivatkozott ítélet ellen fellebbezést nyújtottak be, amelyet a 2019. március 14-i Meta Group kontra Bizottság ítélet (C-428/17 P, nem tették közzé, EU:C:2019:201) elutasított.

[108] Lásd többek között: 2016. február 19-i Ludwig-Bölkow-Systemtechnik kontra Bizottság ítélet (T-53/14, nem tették közzé, EU:T:2016:88, 41. pont); 2020. december 9-i Adraces kontra Bizottság ítélet (T-714/18, nem tették közzé, EU:T:2020:591, 36. pont). Lásd még Borchardt, K.-D., „Art. 272 AEUV I.. Begründung der Zuständigkeit durch Schiedsklausel”, Lenz, C., O., és Borchardt, K.-D., *EU-Verträge Kommentar*, 6. kiadás, Bundesanzeiger Verlag, Köln, 2013, különösen a 12. pont.

[109] Lásd a megtámadott ítélet 99. és 100. pontját, ez utóbbi az uniós jogra vonatkozik. Továbbá, ha a felek szerződésükben választottbírósági kikötés útján úgy döntenek, hogy az e szerződéssel kapcsolatos jogviták elbírálására vonatkozó hatáskört az uniós bíróságra ruházzák, az említett bíróság az említett szerződésben kikötött alkalmazandó jogtól függetlenül hatáskörrel rendelkezik az Európai Unió Alapjogi Chartája és az uniós jog általános elvei esetleges megsértésének vizsgálatára (lásd: 2020. július 16-i Inclusion Alliance for Europe kontra Bizottság ítélet, C-378/16 P, EU:C:2020:575, 81. pont). Ezen okok miatt úgy vélem, hogy a harmadik jogalap második része, amely a megtámadott ítélet 99–101. pontjára utal, megalapozatlan.

[110] Lásd a megtámadott ítélet 102. pontját.

84. Ilyen körülmények között a Törvényszék a megtámadott ítélet 103. pontjában helyesen hivatkozott a nemzetközi magánjog szabályaira,[111] és különösen a szerződéses ügyekben alkalmazandó „Róma I” rendeletre.[112]

85. A 2009. december 17-én vagy azt követően megkötött szerződések esetében a „Róma I” rendelet határozza meg a polgári és kereskedelmi ügyekben a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó nemzeti jog meghatározásának szabályait[113] nemzetközi helyzetben.[114] E rendelet 8. cikke egyedi munkaszerződésekre alkalmazandó különös szabályokat állapít meg, amelyek attól függően különböznek, hogy a felek választottak-e a szerződésükre alkalmazandó jogot vagy sem.

86. Ezért azt javaslom, hogy a Bíróság állapítsa meg, hogy a megtámadott ítélet 92., 99., 102., 103. és 108. pontjában kifejtett indokolásból érthetővé válnak azok az okok, amelyek alapján a Törvényszék – miután megállapította, hogy az előtte folyamatban lévő, L. Jenkinson által az Eulex Kosovóval kötött határozott idejű munkaszerződésekkel kapcsolatos munkajogi jogvitára nem alkalmazható autonóm jog[115] – úgy ítélte meg, hogy e jogvita a magánjog szabályai alá tartozik. Ennélfogva helyesen hivatkozott a „Róma I” rendelet 8. cikkére, és különösen szerződéses kikötés hiányában annak (2)–(4) bekezdésére.[116]

87. Ezért úgy vélem, hogy a harmadik jogalap első része megalapozatlan.

111 A hatáskör kérdésében alkalmazandó szabályokra példaként lásd: 1986. december 18-i Bizottság kontra Zoubek ítélet (426/85, EU:C:1986:501, 11. pont). Lásd erről az elvről Cremer, W., „AEUV 272. cikk (ex-Art 238. EGV) [Zuständigkeit auf Grund einer Schiedsklausel]”, Calliess, C., és Ruffert, M., *EUV/AEUV*, 6. kiadás, C. H. Beck, München, 2022, különösen a 7–9. pont, illetve a 9. pontban szereplő 18. lábjegyzet, és Borchardt, K.-D., i. m., 12. pont.

112 A „Róma I” rendelet *alkalmazásáról* lásd: 2016. február 18-i Calberson GE kontra Bizottság ítélet (T-164/14, EU:T:2016:85, 25. pont). Azokban az ügyekben, amelyekben az ezen pontban hivatkozott ítéletek születtek, a felek a német jogot választották (lásd: 2001. október 11-i Bizottság kontra Oder-Plan Architektur és társai ítélet [C-77/99, EU:C:2001:531, 4. pont]; 2005. március 17-i Bizottság kontra AMI Semiconductor Belgium és társai ítélet [C-294/02, EU:C:2005:172, 3. pont]. Ugyanakkor a kérelem elfogadhatóságának kérdésében a Bíróság – az első ítélet 28. pontjában és a második ítélet 60. pontjában – a nemzetközi magánjogban általánosan elfogadott módon, az alkalmazandó jogot meghatározó kapcsolóelem alapján döntött). A 2016. február 18-i Calberson GE kontra Bizottság (T-164/14, EU:T:2016:85) ítéletre a 2022. július 13-i JC kontra EUCAP Somalia (T-165/20, EU:T:2022:453, 40. pont) és a 2022. július 13-i JF kontra EUCAP Somalia (T-194/20, EU:T:2022:454, 55. pont) ítéletekben is hivatkoznak. Lásd szintén Szpunar főtanácsnok Jenkinson kontra Tanács és társai ügyre vonatkozó indítványát (C-43/17 P, EU:C:2018:231, 18. lábjegyzet, hivatkozás Kohler, C., „La Cour de justice des Communautés européennes et le droit international privé”, *Droit international privé: travaux du Comité français de droit international privé*, 12e année, 1993-1995, Éditions A. Pedone, Párizs, 1996, 71–95. o.). Lásd e cikk 77–79. oldalát, és különösen a 78. oldal utolsó bekezdését, a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló, 1980. június 19-én Rómában aláírásra megnyitott egyezmény (HL 2005. L 169., 10. o., a továbbiakban: Római Egyezmény) 6. cikkének magyarázatát, amely cikknek a munkaszerződésekre alkalmazandó jogra vonatkozó rendelkezéseit lényegében átvette a „Róma I” rendelet 8. cikke. Lásd továbbá Lenaerts, K., Maselis, I. és Gutman, K., „Jurisdiction of the Union Courts to give judgment Pursuant to an Arbitration Clause or a Special Agreement”, *EU Procedural Law*, Oxford University Press, Oxford, 2014, 686–699. o., különösen 695. o.

113 Ezt az autonóm fogalmat a Bíróság úgy értelmezi, hogy a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2012. L 351., 1. o.) 1. cikkének (1) bekezdésében előírt, a tagállami bíróságok joghatóságának meghatározására vonatkozó rendelkezések hatálya tekintetében kizárja a hatóság és a magánjog hatálya alá tartozó személy közötti jogvitákat, amennyiben e hatóság közhatalmi jogosítványai gyakorlása során jár el. Lásd: 2021. március 25-i Obala i lučice ítélet (C-307/19, EU:C:2021:236, 62–64. pont). Tudomásom szerint a Bíróságnak a „Róma I” rendelet alkalmazásával összefüggésben még nem kellett döntenie e fogalom értelmezéséről. A kérdés áttekintéséhez lásd Gaudemet-Tallon, H., „Convention de Rome du 19 juin 1980 et règlement «Rome I» du 17 juin 2008. - Champ d'application. - Clauses générales”, *JurisClasseur Europe Traité*, LexisNexis, Párizs, 2020. március 1., 3200. füzet, 43. pont.

114 Lásd Gaudemet-Tallon, H., i. m., 46. és 47. pont. Továbbá a „Róma I” rendelet 2. cikke szerint „[a]z e rendelet szerint meghatározott jogot akkor is alkalmazni kell, ha e jog nem egy tagállam joga”.

115 Lásd a jelen indítvány 75. pontját.

116 Lásd a megtámadott ítélet 103–106. pontját.

D. A harmadik jogalap harmadik részéről

1. A felek érvei

88. A harmadik jogalap harmadik részében L. Jenkinson azt kifogásolja, hogy a Törvényszék tévedett a szerződéses jogviszonyra alkalmazandó jog meghatározása során.

89. Először is arra hivatkozik, hogy a „Róma I” rendelet alkalmazása „az Unió által létrehozott missziókban dolgozó nemzetközi szerződéses alkalmazottak […] foglalkoztatására vonatkozó keretrendszer kiszámíthatóságának és jogbiztonságának teljes hiányát mutatja”.

90. Másrészt azt állítja, hogy a Törvényszék nem vette figyelembe azt a tényt, hogy az Eulex Kosovo Brüsszelben (Belgium) is rendelkezik telephellyel, amikor úgy döntött, hogy kizárja a „Róma I” rendelet 8. cikke (2) és (3) bekezdésének alkalmazását.

91. Továbbá a megtámadott ítélet 111. pontjában a Törvényszék különösebb indokolás nélkül és tévesen úgy döntött, hogy az Eulex Kosovo misszióvezetőjével kötött első kilenc szerződéssel kezdi az elemzést. [117]

92. A két utolsó határozott idejű munkaszerződésre alkalmazandó jog meghatározását illetően L. Jenkinson azt kifogásolja, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 126. pontjában nem vette figyelembe, hogy e szerződések nem említik a nemzetközi személyzet alkalmazási feltételeit, jogait és kötelezettségeit. Ezen a ponton a Törvényszék nyilvánvalóan tévedett, amikor a felek akaratáról, valamint beleegyezésük tudatosságáról és teljeskörűségéről döntött. A felek soha nem gondoltak arra, hogy szerződéses viszonyukat az ír jog hatálya alá helyezzék, különösen mivel az Eulex Kosovo „*sui generis* jog” alkalmazására hivatkozott. L. Jenkinson azt is állítja, hogy a Törvényszék nem vette figyelembe a felek azon kívánságát, hogy az alkalmazandó jog megváltoztatása érdekében töröljék a C(2009) 9502 közleményre való hivatkozást az utolsó szerződésekből. A Törvényszéknek a megtámadott ítélet 130. pontjában az ír joggal való szorosabb kapcsolat meglétén alapuló döntése téves, mivel a Törvényszék az Eulex Kosovóra korlátozta értékelését anélkül, hogy előzetesen elemezte volna az uniós intézmények esetleges társmunkáltatói minőségét. A Törvényszék továbbá nem elemezte sem a missziók szerződéses személyzetének foglalkoztatására vonatkozó teljes jogi keretet, sem az Eulex Kosovo missziónak Brüsszelhez és a tevékenységét irányító intézményekhez fűződő funkcionális kapcsolatait. L. Jenkinson tehát azt rója fel a Törvényszéknek, hogy nem magyarázta meg, miért döntött a belga jog alkalmazásának kizárása mellett, és nem indokolta meg döntését az európai ítélkezési gyakorlat alapján.

93. Ami az első kilenc határozott idejű munkaszerződésre alkalmazandó jog meghatározását illeti, L. Jenkinson kifogásolja a Törvényszéknek a megtámadott ítélet 113. pontjában említett azon döntését, amely szerint a C(2009) 9502. sz. közleményt fel lehet hozni vele szemben. A Törvényszék figyelmen kívül hagyta a szerződési feltételek gyengébb szerződő felekkel szembeni felhozhatóságára vonatkozó ítélkezési gyakorlatot, valamint a vállalkozás által egyoldalúan kidolgozott, „»adhéziós szerződésnek« minősülő általános szerződési feltételek érvényességére vonatkozó uniós jogot”. [118]

[117] E tekintetben a Törvényszék Szpunar főtanácsnok Jenkinson kontra Tanács és társai ügyre vonatkozó indítványára (C-43/17 P, EU:C:2018:231, 49. pont) hivatkozik, hogy igazolja az Eulex Kosovo misszióval kötött utolsó két szerződés elemzését.

[118] L. Jenkinson a 2017. szeptember 14-i Nogueira és társai ítéletre (C-168/16 és C-169/16, EU:C:2017:688) hivatkozott.

94. Ezenfelül e közleménynek a megtámadott ítélet 116–119. pontjában történt konkrét elemzése az akarathiba figyelembevétele nélkül történt, amelyet a „Róma I” rendelet 10., 11. és 12. cikke alapján a szerződésre alkalmazandó jog szerint kell értékelni. L. Jenkinson azt kifogásolja, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 112. pontjában a származási hely megjelölésével összefüggésben tévesen ítélte meg a szándékát.

95. Végül, mulasztásra hivatkozva L. Jenkinson azt állítja, hogy a Törvényszék nem alkalmazta a „Róma I” rendelet 8. cikkének (1) bekezdésében foglalt kritériumot annak megállapítása érdekében, hogy a felek – az egyéb alkalmazottakra vonatkozó alkalmazási feltételekhez hasonló keretrendszer hiányában – lemondtak-e a belga jog által előírt kedvezőbb rendelkezések vagy a közrendre vonatkozó rendelkezések alkalmazásáról. Hasonlóképpen a Törvényszéknek alkalmaznia kellett volna az eljáró bíróság jogának rendelkezéseit, beleértve az említett rendelet 9. cikke értelmében vett „imperatív rendelkezésekként” meghatározott elveket is. Azáltal, hogy a Törvényszék kizárta az „európai jog elveinek” alkalmazását, megsértette a rendelet hatályát.

96. A Tanács először is úgy véli, hogy a „Róma I” rendeletnek a Törvényszék általi alkalmazása a Törvényszéknek a választottbírósági kikötés szerinti hatásköréből következik, e kikötés szerint ugyanis a Törvényszéknek a szerződésre alkalmazandó jog alapján kell eldöntenie a jogvitát. Úgy véli, hogy a határozott idejű munkaszerződések vizsgálatának sorrendje nem befolyásolja a Törvényszék elemzésének eredményét. Ezt követően azt állítja, hogy a Törvényszék által a megtámadott ítélet 126–128. pontjában végzett vizsgálat célja annak megállapítása volt, hogy a felek meghatározták-e az alkalmazandó munkajogot, és nem az, hogy megsértették-e a szerződésekre vonatkozó szabályokat. Továbbá úgy véli, hogy az első kereseti kérelem elemzése során a Törvényszék csak a felek által egymás között ténylegesen megkötött szerződésekre támaszkodhatott, nem pedig a feltételezett más munkáltatókkal kötött szerződésekre. Továbbá megállapítja, hogy az ír jog alkalmazására vonatkozó indokok, beleértve a C(2009) 9502 közlemény felhozhatóságára vonatkozó indokokat is, a következményekre vonatkozó tudatos és érvényes beleegyezés hiányában, a tényállás értékelésének kérdése, amelyet a Törvényszék a fellebbezés keretében nem vizsgálhat felül. Végül a Tanács megjegyzi, hogy az „európai jog elvei” nem tartoznak a „Róma I” rendelet 8. cikke (1) bekezdésének második mondatában és 9. cikkében hivatkozott rendelkezések kategóriájába.

97. A Bizottság három érvet tart elfogadhatatlannak: a Bíróság ítélkezési gyakorlatának figyelmen kívül hagyására vonatkozó érvet, mivel az nem volt megalapozott, valamint az Eulex Kosovo misszió brüsszeli telephelyére és a belga jog mint imperatív szabályok alkalmazhatóságára vonatkozó érveket, mivel azokat az elsőfokú eljárásban nem terjesztették elő.

98. A Bizottság álláspontja szerint az Eulex Kosovóval fennálló folyamatos munkaviszony indokolta a felek e jogviszony során kifejezett akaratának figyelembevételét. A határozott idejű munkaszerződések két szakaszban történő vizsgálata tehát nem kifogásolható, a Törvényszék hatáskörének elemzésével kapcsolatos minden megfontolás pedig irreleváns.

99. Ami az utolsó két határozott idejű munkaszerződésre alkalmazandó jog meghatározását illeti, miután a Törvényszék megállapította, hogy e szerződések és az ír jog között szorosabb kapcsolat áll fenn, az az érvelés, amely azon alapult, hogy nem vették figyelembe, hogy e szerződésekből kimaradt a C(2009) 9502. sz. közleményre való hivatkozás, hatástalan.

100. A Bizottság hangsúlyozza, hogy egy szerződéses jogvitában a munkáltató mindenképpen csak az lehet, akire a szerződés vonatkozik, azaz az Eulex Kosovo.

101. A Bizottság álláspontja szerint a Törvényszéknek nem kellett külön indokolnia a belga jog alkalmazhatatlanságára vonatkozó döntését, mivel ez egyértelműen következett az ír jog alkalmazására vonatkozó döntéséből.

102. Ami az első kilenc határozott idejű munkaszerződésre alkalmazandó jog meghatározását illeti, a Bizottság megjegyzi, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 194. és 195. pontjában döntött a C(2009) 9502. sz. közleményre vonatkozó, L. Jenkinson által hivatkozott akarathibával kapcsolatos kifogásról. E tekintetben, mivel a kilenc határozott idejű munkaszerződésben visszatérően utaltak a közleményre, illetve, hogy munkaviszonya az utolsó két határozott idejű munkaszerződésig folyamatos volt, L. Jenkinson nem gondolhatta úgy, hogy az ír jog nem alkalmazható.

103. Az olyan imperatív szabályok alkalmazására alapított kifogás, amelyektől nem lehet eltérni, nyilvánvalóan megalapozatlan, ugyanis „az egyéb alkalmazottak alkalmazási feltételeihez hasonló keretre” történik hivatkozás, amelyet a felperes szerint az EUMSZ 336. cikk alapján kellett volna elfogadni.

104. A Bizottság továbbá úgy véli, hogy mivel a felek választási lehetőségüknek adtak hangot, a Törvényszéknek nem kellett sem azt a jogot meghatároznia, amely a szerződésre akkor lett volna alkalmazandó, ha a felek nem választották volna az ír jog alkalmazását, sem pedig a választás hiányában alkalmazandó közrendre vonatkozó rendelkezéseket. Ami az uniós jog alkalmazását illeti, ez nyilvánvalóan megalapozatlan érv, mivel a jogvitát az alkalmazandó nemzeti anyagi jog alapján kellett eldönteni, amelynek végrehajtása magában foglalja az uniós jog elveit.

105. Az Eulex Kosovo azzal érvel, hogy soha nem gondolt arra, hogy a belga jogot alkalmazza, és hogy a székhelye Pristinában (Koszovó) van. L. Jenkinson nem magyarázza meg, hogy e jog hogyan lett volna rá alkalmazandó, miután ő – amint azt a Törvényszék megállapította – ír állampolgársággal rendelkezik, Írországban lakik, és az ír jog alkalmazásáról a szerződésekben a felek közös akaratát kifejező C(2009) 9502. sz. közleményre való hivatkozással tájékoztatták. L. Jenkinson erre hivatkozott, amikor az írországi otthonába való utazása költségeinek megtérítését igényelte. Az Eulex Kosovo emlékeztet arra, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 191–195. pontjában megállapította, hogy L. Jenkinson teljes mértékben ismerte a munkaviszonyára vonatkozó feltételeket, és hogy – a foglalkoztatását megelőző tájékoztatásnak köszönhetően – nem hivatkozhatott szerződéses jogviszonya kiszámíthatóságának és jogbiztonságának hiányára.

106. Az utolsó két határozott idejű munkaszerződés tekintetében az Eulex Kosovo hangsúlyozza, hogy a Törvényszék helyesen hivatkozott a folyamatos munkaviszonyra, és hogy L. Jenkinson – állampolgársága, a munkavégzésének helye és a felvételi helye ellenére – továbbra is tagadja a Belgiumhoz való szorosabb kapcsolat hiányát.

107. Ami az uniós jog mellett a nemzeti anyagi jog alkalmazásának lehetséges korlátait illeti, az Eulex Kosovo úgy véli, hogy a 2022. július 13-i JC kontra EUCAP Somalia ítélet[119] megerősíti a Törvényszék által elfogadott megközelítést, amely szerint a nemzeti jog alkalmazása különösen akkor indokolt, ha a szerződés nem teszi lehetővé a jogvita valamennyi vonatkozásának rendezését.

[119] T-165/20, EU:T:2022:453, 37. és 38. pont.

2. Értékelés

108. L. Jenkinson vitatja a Törvényszék által az Eulex Kosovóval fennálló szerződéses jogviszonyára az ír jog alkalmazhatóságának megállapítása során ismertetett körülményeket.

109. Ez a kifogás három korlátozás alá esik. Először is megjegyzem, hogy a kifogásolt érvelés összhangban van a Törvényszék azon döntésével, hogy a szerződéses jogviszony vizsgálatát az Eulex Kosovo misszió keretében kötött tizenegy határozott idejű munkaszerződésre korlátozta,[120] azon megállapításával, hogy a szerződésben nem volt a jogvita rendezését lehetővé tevő, a szerződések átminősítésére vonatkozó kikötés,[121] azon döntésével, hogy a szerződésre alkalmazandó nemzeti anyagi jogra hivatkozik, amely magában foglalja az uniós jog védelmi célt szolgáló szabályait,[122] és annak hangsúlyozásával, hogy e jog pontos meghatározásának hiányában a „Róma I” rendelet rendelkezéseit kell alkalmazni[123] ahhoz, hogy az előtte lévő átminősítési kérelemről dönteni lehessen. A harmadik jogalap első részének elemzésével kapcsolatban a jelen indítvány 71–86. pontjában kifejtett okok miatt úgy vélem, hogy az alkalmazandó állítólagos európai foglakoztatási keretrendszerre alapított kifogás megalapozatlan.

110. Másodszor, hangsúlyozni kell, hogy az alkalmazandó jog szerződésekben történt kijelölésének figyelembevétele olyan ténybeli megfontolásokon alapul, amelyekre a Bíróság által végzett felülvizsgálat nem terjed ki, kivéve, ha valamilyen elferdítésről van szó, ami itt nem áll fenn. Ennek megfelelően úgy vélem, hogy az első kilenc határozott idejű munkaszerződésben a C(2009) 9502 közleményre való hivatkozással (a megtámadott ítélet 112. pontja) és annak felhozhatóságával (az ítélet 113. pontja), valamint a felek közös akaratának megállapításával (az ítélet 115. pontja) kapcsolatos kifogásokat mint hatástalanokat figyelmen kívül kell hagyni. E megállapításokból tehát az következik, hogy L. Jenkinson teljes mértékben ismerte a munkaviszonyára vonatkozó feltételeket. Ezért nem hivatkozhat arra, hogy a szerződéses jogviszonyában hiányzik a kiszámíthatóság és a jogbiztonság. Ezenfelül a megtámadott ítélet 120–124. pontjában, amelyet a fellebbezés nem kifogásol, a Törvényszék megállapította a felperes helyzetére jellemző ténybeli elemeket, amelyekből a C(2009) 9502 közlemény 4a. pontjának rendelkezései alapján arra következtetett, hogy az ír jog alkalmazandó.

111. Hasonlóképpen, az L. Jenkinson által kötött két utolsó határozott idejű munkaszerződés tekintetében nem hivatkoztak elferdítésre a Törvényszék azon megállapításával kapcsolatban, hogy a felek nem választották meg az e szerződésekben alkalmazandó jogot.[124] Ilyen körülmények között a Törvényszék helyesen vette figyelembe a „Róma I” rendelet 8. cikkének (2)–(4) bekezdésében az alkalmazandó jog meghatározására vonatkozó kritériumokat.[125] Ami az említett cikk (2) bekezdésében előírt kapcsolóelvet, nevezetesen a munkaszerződés teljesítési

120 Lásd a megtámadott ítélet 83. pontját.

121 Lásd a megtámadott ítélet 108–111. pontját. Lásd ebben az értelemben: 1985. november 26-i Bizottság kontra CO.DE.MI. ítélet (318/81, EU:C:1985:467, 21. és 23. pont), amelyben a Bíróság kimondta, hogy „a felek közös akaratát kifejező szerződéses rendelkezéseknek elsőbbséget kell élvezniük minden más, csak szerződés hiányában alkalmazható kritériummal szemben”, és hogy az ügy érdemi vizsgálatához „először a vonatkozó szerződéses rendelkezésekre kell hivatkozni”. Lásd ugyanebben az értelemben: 2022. július 13-i JC kontra EUCAP Somalia ítélet (T-165/20, EU:T:2022:453, 37. és 45. pont). Lásd még: 2018. április 12-i PY kontra EUCAP Sahel Niger ítélet (T-763/16, EU:T:2018:181, 66. pont); 2022. július 13-i JF kontra EUCAP Somalia ítélet (T-194/20, EU:T:2022:454, 59. pont), amennyiben a szerződésben olyan magatartási kódexre vagy szabványos működési eljárásokra hivatkoznak, amelyek rendelkezései elegendőek lehetnek. Lásd még: Lenaerts, K., Maselis, I. és Gutman, K., i. m., 696. és 697. o., 19.17. és 19.19. pont.

122 Lásd a megtámadott ítélet 92–101. pontját.

123 Lásd a megtámadott ítélet 105. és 106. pontját.

124 Lásd a megtámadott ítélet 127. pontját.

125 Lásd a megtámadott ítélet 128. pontját.

helyét illeti, a Törvényszék helyesen vizsgálta azt elsődlegesen,[126] mivel ez a tényező megfelel a jog kiszámíthatóságának és ezáltal a szerződéses jogviszonyok jogbiztonsága általános követelményének.[127] Ez egyben az L. Jenkinson által a „Róma I” rendeletre vonatkozóan e követelmények fényében megfogalmazott kifogásnak az elutasítását is jelenti.

112. Harmadszor, a koszovói jog alkalmazhatóságát, amelyet a Törvényszék elutasított, L. Jenkinson nem kifogásolja, amennyiben az összhangban van elemzésével.[128] Ugyanez vonatkozik a „Róma I” rendelet 8. cikkének (4) bekezdésében meghatározott kritérium alkalmazására, nevezetesen a más tagállammal való szorosabb kapcsolatra. A Törvényszéknek a tizenegy határozott idejű munkaszerződés alatt a munkavégzés folytonosságára vonatkozó megállapításai különösen az L. Jenkinson által a feladataira vonatkozóan megadott adatokon,[129] valamint a tizenegy határozott idejű munkaszerződés során szerzett szolgálati idejének, illetve a szerződéseinek teljesítéséhez kapcsolódó társadalombiztosítási, nyugdíj- és adórendszerekhez való kapcsolódásának figyelembevételén alapulnak.[130]

113. Ilyen körülmények között úgy vélem, hogy L. Jenkinson lényegében azt kéri a Bíróságtól, hogy vizsgálja felül a „Róma I” rendelet 8. cikke (4) bekezdésének alkalmazási feltételeit és az e rendelkezés értelmében vett szoros kapcsolat fennállásának meghatározására szolgáló kritériumokat.

114. Először is, ami a 8. cikk (4) bekezdésének alkalmazási feltételeit illeti, amelyek olyan körülmények fennállását feltételezik, amelyek lehetővé teszik az e cikk (2) és (3) bekezdése szerint meghatározott jog figyelmen kívül hagyását, úgy tűnik számomra, hogy e feltételek e munkavállalókat védő rendelkezés céljával összhangban úgy értelmezhetők,[131] hogy azok kiterjednek arra az esetre, amikor a jogvitára nem alkalmazható a munkaszerződésre irányadó jog által előírt jogi rendelkezés. A Törvényszék tehát nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor azt vizsgálta, hogy a határozott idejű munkaszerződések melyik országhoz kapcsolódnak szorosabban.

115. Másodszor, az uniós jogalkotó által választott kapcsolóelvet úgy kell értelmezni, hogy az a munkavállaló számára legelőnyösebb jog alkalmazása helyett a közelség kritériumának kíván elsőbbséget adni.[132] L. Jenkinsonnak a számára kedvezőbb jog alkalmazásának kötelezettségére alapított érvei tehát megalapozatlanok.

116. Ami különösen a valamely országgal való szorosabb kapcsolat fennállásának értékelésére vonatkozó módszert illeti, a Bíróság úgy ítélte meg, hogy a bíróságnak a szerződéses kapcsolatot jellemző valamennyi objektív körülményt átfogóan kell értékelnie, és azt kell megítélnie, hogy véleménye szerint melyik körülmény vagy körülmények a legfontosabbak. Ezek száma lényegtelen.[133]

126 Lásd: 2013. szeptember 12-i Schlecker ítélet (C-64/12, a továbbiakban: Schlecker ítélet, EU:C:2013:551, 32. és 39. pont), a Római Egyezmény 6. cikkével kapcsolatban (lásd a jelen indítvány 112. lábjegyzetét). A Schlecker ítélet 38. pontjában a Bíróság megjegyezte, hogy az ebben az egyezményben szereplő kapcsolóelvnek az értelmezése összeegyeztethető a munkaszerződésekre vonatkozó, a „Róma I” rendelet által bevezetett kollíziós szabályok szövegével, amely azonban időbeli hatálya folytán nem alkalmazható a jelen ügyben. Az alkalmazás helyére vonatkozó kritérium másodlagos jellegéről lásd továbbá analógia útján: 2011. december 15-i Voogsgeerd ítélet (C-384/10, EU:C:2011:842, 47. pont). L. Jenkinson érvelése e tekintetben tehát megalapozatlan.

127 Lásd: Schlecker ítélet (35. pont).

128 Lásd a megtámadott ítélet 129. pontját.

129 Lásd a megtámadott ítélet 132. és 133. pontját.

130 Lásd a megtámadott ítélet 138. pontját.

131 Lásd e tekintetben a „Róma I” rendelet 8. cikkének (1) bekezdését és a Schlecker ítéletet (33–36. pont).

132 Lásd e tekintetben: Schlecker ítélet (34. pont).

133 Lásd: Schlecker ítélet (40. pont).

117. A Bíróság kimondta, hogy „[a] jelentős kapcsolóelemek közül ellenben figyelemmel kell lenni különösen arra az országra, ahol a munkavállaló a tevékenységéből származó jövedelmek utáni adó- és járulékfizetési kötelezettségét teljesíti, valamint arra az országra, ahol a munkavállaló a szociális biztonsági, valamint a különböző nyugdíjbiztosítási, egészségbiztosítási és rokkantsági biztosítási rendszereknek a tagja. Másfelől a nemzeti bíróságnak szintén figyelembe kell vennie az ügy körülményeinek összességét, különösen a munkabér és az egyéb foglalkoztatási feltételek meghatározásához kapcsolódó paramétereket.” [134]

118. A Bíróság ítélkezési gyakorlatából következik tehát, hogy a Törvényszék nyilvánvalóan nem követett el hibát a megtámadott ítélet 131–135. pontjában vizsgált kapcsolóelemek kiválasztása során, valamint a munkaviszony egészének figyelembevétele során az említett ítélet 136–139. pontjában. [135]

119. Ezenfelül a felperesnek a „Róma I” rendelet 9., 10., 11. és 12. cikkére alapított érveinek vizsgálata azt feltételezi, hogy azok mind jogilag, mind ténybelileg megalapozottak a harmadik jogalap harmadik részében megfogalmazott kifogás alátámasztására, [136] ami nyilvánvalóan nem áll fenn.

120. Ennek megfelelően azt javaslom, hogy a Bíróság állapítsa meg, hogy a Törvényszék a saját megállapításain alapuló, indokolással ellátott döntésével a megtámadott ítélet 139. pontjában kimondta, hogy az ír jog alkalmazandó, és ennek megfelelően nem kellett részletesen válaszolnia a felperesnek a belga jog alkalmazhatóságára vonatkozó érveire, amelyekre a felperes eredetileg hivatkozott. [137]

121. Ezért úgy vélem, hogy a harmadik jogalap harmadik része megalapozatlan.

E. A harmadik jogalap negyedik részéről

1. A felek érvei

122. A harmadik jogalap negyedik részében L. Jenkinson azt kifogásolja, hogy a Törvényszék elferdítette az ír jogot, és nyilvánvaló értelmezési és alkalmazási hibát követett el a 2003. évi törvény 9. cikke tekintetében annak érdekében, hogy igazolja az egymást követő határozott idejű munkaszerződések alkalmazását.

123. Először is L. Jenkinson azt állítja, hogy a Törvényszék hibát követett el a megtámadott ítélet 153. pontjában foglalt értékelésében, mivel az első kereseti kérelemben előterjesztett kérelmek elemzésekor – a „kapcsolt munkáltatók” fogalmának alkalmazása kapcsán – nem vette figyelembe a három misszió valamennyi határozott idejű munkaszerződését. Márpedig ez az ír jog szerint alapvető fontosságú.

134 Schlecker ítélet (41. pont).

135 Lásd a „Róma I” rendelet 8. cikke (4) bekezdésének alkalmazására vonatkozó újabb példaként: 2022. július 13-i JC kontra EUCAP Somalia ítélet (T-165/20, EU:T:2022:453, 44. pont).

136 A Törvényszék a megtámadott ítélet 193–195. pontjában megvizsgálta a felperesnek a beleegyezésének érvényességére vonatkozó érveit.

137 Lásd: 2017. november 16-i Ludwig-Bölkow-Systemtechnik kontra Bizottság ítélet (C-250/16 P, EU:C:2017:871, 56. pont).

124. Másodszor, ami a szerződés típusának megválasztását illeti, a Törvényszék a megtámadott ítélet 151. pontjában tévesen alkalmazta a jogot, mivel a foglalkoztatási feltételek megállapítására kizárólag a Tanács rendelkezik hatáskörrel, és a C(2009) 9502 közlemény a szerződés típusát az érintett feladatok típusától függően határozta meg.

125. Harmadszor, ami az Eulex Kosovo misszió által követett, az egymást követő, határozott idejű munkaszerződéseket igazoló jogszerű cél elemzését illeti, L. Jenkinson úgy véli, hogy a Törvényszéknek a megtámadott ítélet 152., 154. és 155. pontjában nem az európai, hanem az ír ítélkezési gyakorlatot kellett volna alkalmaznia. E tekintetben L. Jenkinson úgy véli, hogy az Eulex Kosovo által hivatkozott ítélkezési gyakorlat[138] irreleváns, mivel az egy olyan személyre vonatkozik, akit „ugyanaz a szervezet több különböző munkakörben alkalmaz", míg ő 21 határozott idejű munkaszerződéssel mindig ugyanazt a munkakört töltötte be. A Törvényszék tehát korlátozta volna a munkavállalónak az ír jog által biztosított védelmet.

126. E tekintetben először is, L. Jenkinson szerint a megtámadott ítélet 156. pontjában a Törvényszék tévesen és indokolás nélkül szűkítette az egymást követő határozott idejű munkaszerződések alkalmazását igazoló objektív okok elemzését a „misszió ideiglenes vetületére". Ez az elemzés egyértelműen ellentétes lenne az általa hivatkozott ír ítélkezési gyakorlattal. Miután rámutatott, hogy az ír jog szerint az egymást követő határozott idejű munkaszerződések alkalmazását igazoló objektív okokat szigorúan kell értelmezni, L. Jenkinson sorra bírálta a Törvényszék által a megtámadott ítélet 157–175. pontjában alkalmazott egyes kritériumokat.

127. A megbízások időtartamát[139] illetően a Törvényszéknek figyelembe kellett volna vennie az L. Jenkinson által végzett munka jellegét, amely a munkáltató meghatározott és állandó szükségleteit elégítette ki, ahelyett, hogy az Eulex Kosovo misszió tevékenységére vagy a kirendelt alkalmazottak foglalkoztatásának elsődlegességére hivatkozott volna a megtámadott ítélet 177–180. pontjában. Ami a költségvetési időszakokat illeti, az ítélet 161. és 162. pontjában foglalt azon megállapítás, miszerint az Eulex Kosovo missziónak nyújtott költségvetési keret időbeli korlátai indokolták az egymást követő határozott idejű munkaszerződések alkalmazását, ellentétes az ír ítélkezési gyakorlattal. Ami az Eulex Kosovo misszió hatásköreinek és működési körének a fenti ítélet 163–169. pontjában említett módosítását illeti, a kiigazítási keretnek a Szerződések szerinti jogszerűsége L. Jenkinson szerint nem indokolhatja az ír jog alapján valamely munkavállalót megillető védelem korlátozását. Ami az Eulex Kosovo misszióvezetői megbízatásának időtartamát illeti, L. Jenkinson úgy vélte, hogy a Törvényszék ugyanezen ítélet 170–175. pontjában tévesen alkalmazta ezt a kritériumot, mivel ez a munkáltató számára lehetőséget adna arra, hogy mentesüljön minden kötelezettség alól. Ami az utolsó határozott idejű munkaszerződést illeti, a Törvényszék a megtámadott ítélet 185. és 187. pontjában nem tudta megállapítani, hogy a szerződés megkötésének indokai megegyeznek a többi határozott idejű munkaszerződés megkötésének indokaival, jóllehet az Eulex Kosovo azt állította, hogy az utolsó szerződés célja a különböző személyek határozott idejű munkaszerződései megszüntetésének összehangolása volt.

128. Másodszor, a Törvényszék elmulasztotta megvizsgálni, hogy a határozott idejű munkaszerződések alkalmazása az ír jog szerint megfelelő-e, és a megtámadott ítélet 181. és 184. pontjában tévesen utasította el az L. Jenkinson által előterjesztett alternatív intézkedési

138 Lásd a jelen indítvány 144. lábjegyzetét.

139 Lásd a megtámadott ítélet 157–160. pontját.

javaslatot. Ezáltal a Törvényszék megfordította a bizonyítási terhet. A 187. pont szerint a Törvényszék az utolsó határozott idejű munkaszerződés alkalmazását szükségesnek és megfelelőnek tartotta, elferdítve ezáltal az ír jogot.

129. Negyedszer, L. Jenkinson szerint a Törvényszék elmulasztott határozni azáltal, hogy nem vette figyelembe az Eulex Kosovo jogi személyiségének hiányát, valamint a hatáskör és a költségvetés átruházásával kapcsolatos megfontolásokat.

130. Másodlagosan L. Jenkinson az egyenlő bánásmód elvének és a jog egységessége elvének megsértésére hivatkozik. Arra hivatkozik, hogy az „állandó és tartós" fogalmát az ír jog fényében kell elemezni, és ugyanúgy kell értelmezni, mint ahogyan az uniós jogalkotó tette, amikor az EUMSZ 336. cikk alapján elfogadta az egyéb alkalmazottakra vonatkozó alkalmazási feltételeket. L. Jenkinson egymás után hivatkozik a 2006. július 4-i Adeneler és társai ítéletre,[140] és az 1985. július 11-i Maag kontra Bizottság ítéletre,[141] valamint a 2008. április 15-i Impact ítéletre.[142] Bírálja a Törvényszék döntését azért, mert az a keretmegállapodás értelmében „a stabil és állandó foglalkoztatás fogalmának lényegesen tágabb értelmezését hozta létre", mint amit az európai intézményekre az egyéb alkalmazottak alkalmazási feltételei vonatkozásában előírtak azáltal, hogy a határozott idejű munkaszerződések meghosszabbításának számát kettőre korlátozták.

131. Ami az első helyen előterjesztett kifogást illeti, a Tanács úgy véli, hogy ez a kifogás ellentétes a felperes első kereseti kérelmével, amelyet a megtámadott ítélet 38. pontjának első francia bekezdése tartalmaz, amely csak úgy értelmezhető, hogy az Eulex Kosovo misszióval fennálló szerződéses kapcsolatra vonatkozik. Az Eulex Kosovo és a Bizottság úgy véli, hogy ez a kifogás új és téves érvelésnek minősül, mivel az Eulex Kosovo L. Jenkinson egyetlen munkáltatója. Ezenfelül a kifogás a 2003. évi törvény 9. cikkének téves értelmezésén alapul.

132. Ami a második kifogást illeti, a Tanács úgy véli, hogy az átfedésben van a harmadik kifogás első részével.[143] A Bizottság hangsúlyozza a 2008/124 együttes fellépés 10. cikke (3) bekezdésének hatályát, és rámutat arra, hogy a C(2009) 9502 közlemény csupán emlékeztet az említett együttes fellépés 9. cikkében említett személyzeti kategóriákra.

133. Ami a harmadik kifogást illeti, a Tanács úgy véli, hogy az téves előfeltevéseken alapul. A Törvényszék ugyanis helyesen tette, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlatának fényében nagyon részletesen megvizsgálta az „objektív okok" fogalmát, tekintettel arra, hogy a 2003. évi törvény az 1999/70 irányelvet ültette át, és hogy az ír ítélkezési gyakorlat a misszióktól különböző, nemzeti környezetben fennálló munkaviszonyra vonatkozik. Ez az ítélkezési gyakorlat mindenképpen kiegészítő jellegű lenne. A Bizottság e tekintetben hasonló érveket hoz fel, amelyek szintén a keretmegállapodásból származnak, és hangsúlyozza a válságkezelési misszió különleges jellegét. Az Eulex Kosovo úgy véli, hogy csak a High Court (felsőbíróság, Írország) ítéleteit kell figyelembe venni, amelyeket a Labour Court (munkaügyi bíróság, Írország) határozatai által felvetett jogi kérdésekben másodfokon hoznak.[144] Az Eulex Kosovo szintén azt állítja, hogy a megtámadott ítélet 157–184. pontjában foglalt tényeknek a Törvényszék általi értékelése fontos, és jól tükrözi a

140 C-212/04, EU:C:2006:443, 58–75. pont.

141 43/84, EU:C:1985:328, 16. és 18. pont.

142 C-268/06, EU:C:2008:223, 87., 111., 112. és 114. pont.

143 Lásd a jelen indítvány 62. és azt követő pontjait.

144 Ezért a fellebbezés 5–8. mellékletében hivatkozott ítéleteket figyelmen kívül kellene hagyni. Ugyanakkor a Supreme Court of Ireland (legfelsőbb bíróság, Írország) 2022. március 31-i Maurice Power v. Health Service Executive ítélete (2021/94. sz. ügy, 20. pont), amely elérhető a https://www.courts.ie/ga/view/Judgments/431fa418-32b9-48a7-92af-a1a7617c5a4a/17951cac-4583-484d-b8b9-7852cbcf3272/2022_IESC_17.pdf/pdf honlapon, alátámasztja a megtámadott ítéletben foglalt elemzést.

megbízatása végrehajtásának valóságos jellegét, valamint a felperes által betöltött regionális „informatikus” munkakör sajátosságait, amely nem volt állandó, és amely indokolta a határozott idejű munkaszerződések megkötését. Az Eulex Kosovo azt is állítja, hogy a felperes tévesen és bizonyítékok nélkül bírálja a Törvényszék azon érvelését, amely – az Eulex Kosovo megbízatása gyakorlásának sajátos körülményei között létrejött – egymást követő, határozott idejű munkaszerződések jogszerűségére vonatkozik.

134. A Bizottság az L. Jenkinson által felhozott, az objektív okoknak a jogi helyzetére való alkalmazását bíráló különböző érvekre adott részletes válaszában rámutat, hogy azok részben elfogadhatatlanok, mivel nem az elsőfokú eljárásban terjesztették elő, és mindenféleképpen megalapozatlanok, tekintettel az ítélet indokolásának helyénvalóságára. A Bizottság különösen azt hangsúlyozza, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint figyelembe kell venni a munkáltató szükségleteit, és nem „csupán” a felperes munkáját. E tekintetben a Törvényszék helyesen állapította meg, hogy a szerződések megkötése „ideiglenes költségvetési kontextus”-tól függ, ami érvényteleníti a felperes által egy olyan intézmény létszámtervével végzett összehasonlítást, amely nem ugyanilyen pénzügyi és működési korlátok alatt áll. A Törvényszéknek figyelembe kellett vennie a határozott idejű munkaszerződések időtartama és a nemzetközi válságkezelés kockázatainak kitett misszióvezető megbízatásának időtartama közötti kapcsolatot is,[145] bár a felperes ebből nem tudta levezetni „a határozott idejű munkaszerződés megismétlését igazoló objektív okok munkáltató általi egyoldalú »rögzítését«”.

135. A negyedik kifogás tekintetében a Bizottság a homályos megfogalmazásra vonatkozó kifogást emel. Feltételezve, hogy L. Jenkinson a 2008/124 együttes fellépés 8. cikkének (5) bekezdése alapján a Bizottság által a misszióvezetőre ruházott, a költségvetés végrehajtására vonatkozó felelősségre utal, e rendelkezést a 2014/349 határozat 1. cikke hatályon kívül helyezte. Ráadásul egy ilyen kifogás a Bíróságnak a misszió felelősségéről szóló határozatára tekintettel hatástalan lenne.[146] A Tanács úgy véli, hogy a Törvényszék eljárási szabályzatának 165. cikke szerinti határozathozatal elmulasztásának feltételei nem teljesültek.

136. A másodlagos érvelést illetően a Bizottság azt állítja, hogy L. Jenkinson nem határozza meg, hogy a keretmegállapodás vagy az ír jog mely rendelkezésén alapul a kifogása, és hogy az európai közszolgálattal kapcsolatban hivatkozott ítélkezési gyakorlat nem szolgálhat hivatkozási alapul a jelen ügyben.

2. Értékelés

137. A harmadik jogalap negyedik részében L. Jenkinson a megtámadott ítélet 151–188. pontját kifogásolja, amely az ír jognak a tizenegy határozott idejű munkaszerződés határozatlan idejűvé történő átminősítése iránti kérelemre történő alkalmazására vonatkozik.

138. A megtámadott ítéletnek ez a része az ítélet 140–146. pontjában foglalt, a fellebbezésben nem kifogásolt, az alkalmazandó uniós jog, nevezetesen az 1999/70 irányelv és az ahhoz csatolt keretmegállapodás, valamint az ezen irányelvet átültető 2003. évi törvény rendelkezéseinek ismertetését követi. Ezek a rendelkezések alkotják tehát a vitatott szerződésekre irányadó anyagi jogot a jogvitára alkalmazandó változatban, amely alapján – az EUMSZ 272. cikknek megfelelően választottbírósági kikötés értelmében eljáró – Törvényszéknek döntenie kell.[147] A megtámadott

145 E kockázat jelentőségét illetően a Bizottság összehasonlítást végez az Eulex Kosovo ítélettel.

146 A Bizottság az Eulex Kosovo ítéletre hivatkozik.

147 Lásd a jelen indítvány 83. pontját.

ítéletnek a nem kifogásolt 150. pontjában a Törvényszék megállapította, hogy a 2003. évi törvény megfelel a keretmegállapodásnak[148] és a joggal való visszaélés tilalma általános elvének, és a keretmegállapodás gondoskodik a végrehajtásról.[149]

139. Nem vitatott a Törvényszéknek a megtámadott ítélet 146. pontjában a 2003. évi törvény 9. cikke (4) bekezdésének elemzése sem, amely szerint lényegében a munkáltató által az e cikk (1)–(3) bekezdéséből eredő kötelezettségektől való eltérés érdekében felhozható objektív oknak[150] „a munkavállalótól független megfontolásokon kell alapulnia, annak a kedvezőtlenebb bánásmódnak pedig, amelyet a határozott idejű munkaszerződés e munkavállaló vonatkozásában maga után von, a munkáltató valamely jogszerű célkitűzésének elérésére kell irányulnia, mégpedig megfelelő és szükséges módon”.

140. L. Jenkinson a megtámadott ítéletnek a fellebbezésben nem kifogásolt 147. és 148. pontjában felidézett érvei a következők voltak:

– mivel – az ír ítélkezési gyakorlat értelmében – az Eulex Kosovo misszió általi alkalmazása állandó és tartós szükségletek kielégítésére irányult, a tizenegy határozott idejű munkaszerződés megkötése visszaélésszerű volt;

– nem állt fenn olyan objektív, általános és a költségvetéssel összefüggő ok, amely igazolhatná tizenegy határozott idejű munkaszerződés megkötését. Az Eulex Kosovo misszió nem korlátozódott szisztematikusan a megbízatásának időtartamára, és a szóban forgó határozott idejű munkaszerződések időtartama nem e megbízatás időtartamához igazodott, és

– a szerződéses jogviszony határozatlan idejű is lehetett volna, mivel a missziók meghosszabbításával kapcsolatos döntéshozatali eljárás megszervezése lehetővé tette a határozatlan idejű munkaszerződésekre alkalmazandó határidőn belüli felmondási idő biztosítását.

141. Ennek megfelelően – azzal a kikötéssel, hogy a megtámadott ítélet 151. pontját úgy kell értelmezni, ahogyan azt L. Jenkinson tette[151] – megállapítom, hogy a határozott idejű munkaszerződések alapján történő felvétel módjának kiválasztásáért felelős hatóság kijelölésének kérdése nem szerepelt az ír jog alkalmazásáról szóló vitában. Ráadásul ez a kérdés hatástalan. Mivel a jogvita a határozott idejű munkaszerződések határozatlan idejűvé történő átminősítésére vonatkozik, a Törvényszék értékelésének az egymást követő, határozott idejű foglalkoztatások megújításának indokoltságára kell korlátozódnia. A második kifogást[152] ezért el kell utasítani.

148 A Bíróság már foglalkozott a 2003. évi törvénnyel a 2008. április 15-i Impact ítélet (C-268/06, EU:C:2008:223) alapjául szolgáló ügyben, különösen a keretmegállapodás 4. szakaszának 1. pontjával és 5. szakaszával. Az ítélet 50. pontjában a Bíróság megállapította, hogy a 2003. évi törvény „minősül azon jogszabálynak, amellyel Írország eleget tett az 1999/70 irányelv értelmében őt terhelő kötelezettségeknek”.

149 Lásd a megtámadott ítélet 140. pontját.

150 A 9. cikk lényegében úgy rendelkezik, hogy az a munkavállaló, akit két vagy több egymást követő határozott idejű munkaszerződéssel négy éven keresztül folyamatosan foglalkoztattak, nem kötelezhető újabb határozott idejű munkaszerződés megkötésére, kivéve, ha objektív okok indokolják a megújítást.

151 A 151. pontnak a 175. és 182. pontokkal együttes olvasásából ugyanis arra következtetek, hogy a Törvényszék a határozott idejű munkaszerződések időtartamának az Eulex Kosovo misszió vezetője, majd az Eulex Kosovo misszió által történő meghatározására utalt, ami véleményem szerint válasz az L. Jenkinson által a 2019. szeptember 27-i válaszának 11. pontjában előadott érvelésre. Lásd a megtámadott ítélet 19. pontját.

152 Lásd a jelen indítvány 124. pontját.

142. A többi kifogást is el kell utasítani a már említett okok miatt. A „kapcsolt munkáltatók” fogalmával kapcsolatos első kifogás [153] megegyezik a második jogalapban felhozott kifogással. Továbbá az Eulex Kosovo jogképességét illetően a negyedik kifogás [154] alaptalan. [155]

143. Harmadik kifogásában [156] L. Jenkinson azt rója fel a Törvényszéknek, hogy az „objektív okok” fogalmát kizárólag a Bíróság ítélkezési gyakorlatának fényében vizsgálta. Úgy véli továbbá, hogy a Törvényszék az ír jogot illetően nem kellően megalapozottan állapította meg, hogy az egymást követő határozott idejű munkaszerződések alkalmazását az Eulex Kosovo misszió ideiglenes jellege indokolta, és az utolsó határozott idejű munkaszerződés tartalmának elferdítésével azt állította, hogy azt az álláshelye megszüntetésére vonatkozó feltételekkel kötötték.

144. A kifogás első része lényegében a bíróság hatáskörére vonatkozik. Véleményem szerint ezt figyelembe kell venni attól függetlenül, hogy L. Jenkinson nem hivatkozik a vita során benyújtott ír határozatok közül olyanokra, amelyek kedvezőbbek lettek volna, mint a 2012. január 26-i Kücük ítélet, [157] amelyre a Bíróság hivatkozott.

145. Ami ugyanis az EUMSZ 272. cikk alapján a szerződésre irányadó nemzeti jog alkalmazását illeti, az Európai Unió Bírósága alapokmányának 58. cikkében meghatározott korlátokra tekintettel [158] úgy vélem, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlatát is alkalmazni kell, amely szerint, ami a Törvényszék által a nemzeti jog tekintetében tett megállapítások fellebbezés keretében történő vizsgálatát illeti, e vizsgálat során a Bíróság hatásköre csak annak ellenőrzésére terjed ki, hogy e jogot a Törvényszék elferdítette-e. Az elferdítésnek nyilvánvalóan ki kell tűnnie az ügy irataiból, anélkül hogy szükséges lenne a tényállás és a bizonyítékok újbóli értékelése. [159] A fellebbezés alátámasztására előterjesztett új, anyagi jogi érvek és bizonyítékok ezért nem fogadhatók el.

146. E tekintetben megjegyzem, hogy a Törvényszék az alkalmazandó nemzeti jogról azt követően döntött, hogy a felperestől az ír szabályozásra vonatkozó észrevételeket kért, amely szabályozásra a felperes nem hivatkozott. [160] A Törvényszék így megállapította, hogy a nemzeti jog megfelel az uniós jognak, nevezetesen az 1999/70 irányelvnek és a keretmegállapodásnak, [161] és alkalmazta az utóbbiból levezetett azon szabályokat, amelyek meghatározzák valamely nemzeti bíróság által

153 Lásd a jelen indítvány 123. pontját.

154 Lásd a jelen indítvány 129. pontját.

155 Lásd a jelen indítvány 80. pontját.

156 Lásd a jelen indítvány 125–128. pontját.

157 C-586/10, EU:C:2012:39.

158 Az említett cikk első bekezdése úgy rendelkezik, hogy „[a] Bírósághoz benyújtott fellebbezés kizárólag jogkérdésre vonatkozhat. A fellebbezésben csak a Törvényszék hatáskörének hiányára, a fellebbező érdekeit hátrányosan befolyásoló eljárási szabálytalanságra, valamint az uniós jognak a Törvényszék általi megsértésére lehet hivatkozni.” Lásd ennek alapján Kokott főtanácsnok asszony elemzését a Commune de Millau és SEMEA kontra Bizottság ügyre vonatkozó indítványában (C-531/12 P, EU:C:2014:1946, 75–79. pont), a 2014. február 27-i ítélkezési gyakorlatnak megfelelően. Lásd a kérdés általános megvitatását a nemzeti jog Törvényszék által végzett elemzésének a Bíróság általi felülvizsgálatának mértékét illetően: Prek, M., és Lefèvre, S., „The EU Courts as «National» Courts: National Law in the EU Judicial Process”, *Common Market Law Review*, 54. kötet, 2. sz., Kluwer Law International, Alphen-on-the-Rhine, 2017, 369–402. o., különösen 396. és azt követő oldalak.

159 Lásd ebben az értelemben: 2023. február 2-i Spanyolország és társai kontra Bizottság ítélet (C-649/20 P, C-658/20 P és C-662/20 P, EU:C:2023:60, 65. és 66. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

160 Lásd a megtámadott ítélet 19. pontját, amely hivatkozik L. Jenkinsonnak – a megtámadott ítélet nem kifogásolt 147. pontjával összefüggésben értelmezendő – 2019. szeptember 27-i, az ír jogszabályokkal kapcsolatos válaszára. Lásd még a Törvényszék e területen követett gyakorlatáról: Prek, M. és Lefèvre, S., i. m., különösen a 4.1. pont alatt, 388–390. o., valamint 394. o., a Törvényszék eljárási szabályzata 76. cikkének d) pontjához fűzött kommentár.

161 Lásd a jelen indítvány 138. pontját.

alkalmazandó objektív okok vizsgálatának módját,[162] ugyanakkor úgy ítélte meg, hogy a rendelkezésére álló, a nemzeti jogra vonatkozó információk nem voltak elegendőek ahhoz, hogy a jogvita eldöntésére alkalmasak legyenek.[163]

147. Ilyen körülmények között – szintén mint uniós bíróság[164] – a Törvényszék feladata, hogy a nemzeti jogot az uniós joggal összhangban alkalmazza. Bizonyos helyzetekben a nemzeti rendelkezések alkalmazását akár ki is kell zárnia. Ez a helyzet akkor, ha a jogvita tárgyát rendelet szabályozza,[165] vagy ha az uniós jog valamely rendelkezése közvetlen hatályú.[166] A jelen esetben a Törvényszéknek figyelembe kellett vennie a munkaviszony sajátos, a nemzeti jogban szükségszerűen ismeretlen összefüggését, a KKBP-missziót.

148. Ezért a nemzeti jog egyenértékű rendelkezései vagy ítélkezési gyakorlata esetén[167] a Törvényszék joggal dönthet úgy, hogy döntését inkább az összes tagállamban alkalmazandó kritériumokra alapozza,[168] amelyek a Bíróságnak az EUMSZ 267. cikk szerinti állandó értelmezéséből erednek, különösen a munkavállalók védelme terén.

149. A jelen ügyben, konkrétan a Törvényszék a megtámadott ítélet 154. pontjában hivatkozott a 2012. január 26-i Kücük ítélet[169] 27. pontjára,[170] amelynek rendelkezései a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatán alapulnak. A Bíróság ugyanis számos ítéletében megismételte a keretmegállapodás 5. szakasza 1. pontjának a) alpontja szerinti „objektív okok” fogalmának értelmezését. Ez az ítélkezési gyakorlat iránymutatást ad a tagállamok bíróságainak az eléjük terjesztett helyzetek konkrét vizsgálatához, amelyből kiderülhet, hogy a határozott idejű munkaviszonyok egymást követő megújítása valójában a munkáltató állandó és tartós munkaerő-szükségletének kielégítésére irányul.

150. L. Jenkinson az említett ítélkezési gyakorlat fényében nem nyújt részletes bizonyítékot arra vonatkozóan, hogy az általa a Törvényszék elé terjesztett ír anyagi jog elferdítésére sor került volna, és arra különösen nem, hogy a Törvényszék a tizenegy határozott idejű munkaszerződés megkötése körülményeivel kapcsolatban e jog tartalmával nyilvánvalóan ellentétes elemzést végzett volna. A felperes kifogását ezért részben elfogadhatatlanként,[171] részben pedig nem kellően indokoltként és relevánsként el kell utasítani.

162 Lásd a jelen indítvány 149. pontját. Továbbá, L. Jenkinson 2019. szeptember 27-i válaszából kitűnik, hogy a 25. pontban hivatkozott a Bíróság ítélkezési gyakorlatára.

163 Lásd a nemzeti ítélkezési gyakorlat hiányának esetére vonatkozóan Prek, M. és Lefèvre, S., i. m., különösen a 388. o. 84. lábjegyzetét. Továbbá, egyrészt megjegyzem, hogy L. Jenkinson nem állítja, hogy a 2019. szeptember 27-én kelt válaszában a Törvényszéknek az ír jogszabályok kellő részletességű ismertetését adta volna az Eulex Kosovo missziójának sajátosságaival kapcsolatban, amelyet a Törvényszék az alperesek által nyújtott információk alapján figyelembe vett. Ugyanakkor a fellebbezésének alátámasztására az ír ítélkezési gyakorlatból vett új bizonyítékokat nyújtott be.

164 Lásd ebben az értelemben: Karpenstein, U., i. m., 2. pont.

165 Lásd: 2016. február 19-i Ludwig-Bölkow-Systemtechnik kontra Bizottság ítélet (T-53/14, nem tették közzé, EU:T:2016:88, 40. pont); 2020. december 9-i Adraces kontra Bizottság ítélet (T-714/18., nem tették közzé, EU:T:2020:591, 36. pont).

166 Lásd különösen a keretmegállapodás 4. szakasza 1. pontjának közvetlen hatályát illetően: 2008. április 15-i Impact ítélet (C-268/06, EU:C:2008:223, 68. pont).

167 Véleményem szerint a megtámadott ítélet indokolásában hallgatólagosan szerepel, hogy egyetlen nemzeti határozat sem volt kifejezetten releváns.

168 Az EUMSZ 272. cikknek az összehangolt megoldásokra szolgáló előnyös keretek kialakítására vonatkozó szerepéről lásd: Butler, G., „The EU’s contractual relations and the arbitration clause: disputes at the Court of Justice of the European Union”, *European Law Review*, 46.kötet, 3. sz., Sweet & Maxwell, London, 2021, 345–363. o., különösen347 és 348. o.

169 C-586/10, EU:C:2012:39.

170 Ezt a pontot legutóbb a 2018. február 28-i John ítéletben (C-46/17, EEU:C:2018:131, 53. pont) idézték.

171 Lásd többek között: 2017. november 16-i Ludwig-Bölkow-Systemtechnik kontra Bizottság ítélet (C-250/16 P, EU:C:2017:871, 39. pont); 2017. december 20-i Comunidad Autónoma de Galicia és Retegal kontra Bizottság ítélet (C-70/16 P, EU:C:2017:1002, 50. pont).

151. Következésképpen, ami a kifogás második részét illeti,[172] a megtámadott ítélet indokolásának az L. Jenkinson által kért felülvizsgálatával kapcsolatban megjegyzem, hogy a Törvényszék helyesen igyekezett megállapítani azokat a pontos és konkrét körülményeket, amelyek az L. Jenkinsonnal kötött határozott idejű munkaszerződések tárgyát képező tevékenységet és az Eulex Kosovo misszió keretében kitűzött célt jellemzik.

152. A felperes kifogása nem a Törvényszék által hivatkozott objektív körülményekre vonatkozik, hanem a Törvényszék értékelésére, amely alapján a döntését azon jogi keret és általános szakmai környezet ideiglenes jellegére alapozta, amelyben L. Jenkinson az Eulex Kosovo misszió keretében rábízott feladatokat végezte.

153. Először is úgy vélem, hogy egyrészt a Törvényszék a megtámadott ítélet 156–188. pontjában – L. Jenkinson érveire válaszként – egy olyan indokolt döntést hozott, amely az Eulex Kosovo misszióval kapcsolatban annak létrehozása és kiépítése során elfogadott intézkedéseken, valamint a misszió működését és finanszírozását biztosító intézkedéseken alapult,[173] a misszióra bízott feladatoknak megfelelően,[174] különös tekintettel a koszovói hatóságok igényeire.[175] Másrészt a Törvényszék pontosan ítélte meg, hogy az egymást követő határozott idejű munkaszerződések alkalmazása a munkahelyeknek másodlagosan, főként nemzetközi polgári személyzettel történő,[176] korlátozott[177] és változó időtartamra szóló[178] betöltése céljából, körülbelül hét éven keresztül nagy rendszerességgel, hat hónapnál rövidebbtől tizenhat hónapig tartó időtartamra rögzített költségvetés mellett,[179] a KKBP keretében folytatott nemzetközi válságkezelési misszió tevékenységének sajátos körülményei miatt indokolt volt.[180] E tekintetben a Törvényszék helyesen következtetett az Eulex Kosovo misszióhoz hasonló missziókra[181] természetüknél fogva jellemző geopolitikai és diplomáciai kockázatokra vonatkozó megállapításaiból arra, hogy az Eulex Kosovo misszióra jellemző az ideiglenes jelleg.[182]

154. Megjegyzem továbbá, hogy ezek a megállapítások alátámasztják a Törvényszék azon értékelését is,[183] hogy *a foglalkoztatási feltételek szükségszerűen kapcsolódnak a misszió természetéhez* és a finanszírozására vonatkozó rendelkezésekhez, mivel a missziót nem állandónak szánták, és működése a rábízott megbízatásoktól függ. A Törvényszék tehát úgy döntött, hogy a határozatlan idejű szerződések mellőzésének állandó gyakorlatát a rugalmasság szükségessége indokolja annak érdekében, hogy a lehető leggyorsabban lehessen reagálni a bizonytalan

172 Lásd a kifogás második részét a jelen indítvány 143. pontjában.

173 Lásd a megtámadott ítélet 161. és 162. pontját, amely kifejezetten a költségvetési korlátozásokkal foglalkozik, valamint 169. és 176. pontját.

174 Lásd a megtámadott ítélet 157–160. és 176. pontját. Lásd e tekintetben a „határozott időre alkalmazott munkavállaló” fogalmának a keretmegállapodás 3. szakaszának 1. pontjának szereplő meghatározását, amely a következőképpen szól: „az a munkavállaló, aki a munkáltató és a munkavállaló által közvetlenül létesített határozott időre létrejött munkaszerződéssel vagy munkaviszonnyal rendelkezik, ahol a szerződés [helyesen: amennyiben a munkaszerződés vagy a munkaviszony] megszűnését olyan objektív feltételek útján állapítják meg, mint meghatározott időpont elérése, meghatározott feladat elvégzése vagy meghatározott esemény bekövetkezése”.

175 Lásd a megtámadott ítélet 163–168. pontját.

176 Lásd a megtámadott ítélet 177. és 178. pontját.

177 Lásd a megtámadott ítélet 182. pontját.

178 Lásd a megtámadott ítélet 175. és 176. pontját.

179 Lásd a megtámadott ítélet 162. pontját.

180 Lásd a megtámadott ítélet 179. pontját.

181 Lásd a megtámadott ítélet 164–168. pontját, különösen az utolsó pontot.

182 Lásd a megtámadott ítélet 184. pontját, valamint ugyanezen célból az Eulex Kosovo ítéletet (45. pont, a 2008/124 együttes fellépés céljairól és a 2014/349 határozat (6) preambulumbekezdésére való hivatkozásról). Ezek a körülmények szintén az Eulex Kosovo misszió autonómiájára utalnak.

183 Lásd különösen a megtámadott ítélet 181. pontjának harmadik mondatát a „jellegét” szóig.

helyzetekre. Ezért hangsúlyozta, hogy egy ilyen konkrét esetben a határozott idejű munkaszerződések megújításának nem lehet célja vagy hatása egy folyamatosan finanszírozott, stabil és tartós munkahely betöltése.[184]

155. Következésképpen, és a második jogalap érdemi vizsgálatát követően[185] javaslom, hogy a Bíróság tekintse úgy, hogy az Eulex Kosovo misszió jellemzőinek elemzéséből és a KKBP-vel kapcsolatos tanácsi határozatokból az következik, hogy a Törvényszék olyan általános, a munkaviszonyt jellemző kritériumokat állapított meg, amelyek jellegüknél fogva analógia útján alkalmazhatók az első két misszióra, amelyben L. Jenkinsont foglalkoztatták, és hogy így a Törvényszék a hozzá értékelésre benyújtott jogalapok alapján jogszerűen indokolta azt a döntését, amellyel elutasította az összes határozott idejű munkaszerződés határozatlan idejűvé történő átminősítése iránti kérelmet.[186]

156. A harmadik jogalap negyedik részében szereplő kifogást ezért véleményem szerint el kell utasítani.

157. Elemzésem alapján azt javaslom, hogy a Bíróság döntsön úgy, hogy a második jogalap, illetve a harmadik jogalap első, harmadik és negyedik része megalapozatlan.

VIII. Végkövetkeztetés

158. A fentiekre tekintettel javaslom, hogy a Bíróság a második jogalapot, illetve a harmadik jogalap első, harmadik és negyedik részét, mint megalapozatlant utasítsa el.

184 Lásd különösen a Törvényszéknek a megtámadott ítélet 186. és 187. pontjában tett megállapításait az utolsó felajánlott határozott idejű munkaszerződéssel kapcsolatban. Azokra a helyzetekre vonatkozóan, amelyekben a határozott idejű munkaszerződések alkalmazása nem ideiglenes, hanem tartós szükséglettel kapcsolatos, lásd különösen: 2014. november 26-i Mascolo és társai ítélet (C-22/13, C-61/13–C-63/13 és C-418/13, EU:C:2014:2401, 120. pont, a határozott idejű munkaszerződések határozatlan idejű megújításának ügyében [84. pont]); 2016. szeptember 14-i Pérez López ítélet (C-16/15, EU:C:2016:679, a szóban forgó tevékenységi ágazatban az állandó kinevezett személyzetre vonatkozó álláshelyek strukturális hiányának ügye [55. pont]); 2020. március 19-i Sánchez Ruiz és társai ítélet (C-103/18 és C-429/18, EU:C:2020:219, ahol a munkáltató nem szervezett kiválasztási eljárást az üres álláshely végleges betöltésére [51. pont]).

185 Lásd a jelen indítvány 61. pontját.

186 Lásd a jelen indítvány 80. lábjegyzetét.